

Brüssel, 6.12.2017
COM(2017) 827 final

2017/0333 (APP)

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,
millega luuakse Euroopa Valuutafond

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Sellest ajast, kui Euroopa kodanike igapäevaellu ilmusid esimesed euromündid ja rahatähed, on möödunud peaaegu 16 aastat. Seda vääringut kasutab nüüd iga päev 340 miljonit eurooplast 19 liikmesriigis („euroalal“) ja see on teine enim kasutatud vääring maailmas. 60 muud maailma riiki ja piirkonda, kus elab kokku 175 miljonit inimest, on otsustanud kasutada eurot oma vääringuna või siduda oma vääringu euroga.

Finants- ja majanduskriis, mis tabas Euroopat 2008. aastal ja mille tagajärgi on senini tunda, ei saanud küll algust euroalal, ent paljastas siiski mõned selle institutsioonilised nõrgad kohad. Vastuseks kiiret sekkumist nõudvatele probleemidele on hädaabinõuna vastu võetud mitu vahendit. Niiviisi on loodud uued finantstulemüürid, abistatud enim kannatada saanud riike ja tugevdatud poliitika koordineerimist ELi tasandil. Enamik neist, välja arvatud nõukogu määrusel (EL) nr 407/2010 põhinev Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (edaspidi „EFSM“), on kehtestatud väljaspool liidu õigusraamistikku. Liikmesriigid on andnud rahalist abi Kreekale ja asutanud Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (edaspidi „EFSF“). 2010. aastal leiti Euroopa Ülemkogu kohtumisel, et EFSF, mis asutati vaid ajutise mehhanismina, tuleks asendada alalise institutsiooniga, milleks sai Euroopa stabiilsusmehhanism (edaspidi „ESM“). Tugevdatud on ka eelarve- ja finantseeskirju, et vältida kriisi edasist süvenemist. Otsustav tähtsus on olnud Euroopa Keskpanga rahapoliitika meetmetel.

Pärast aeglase majanduskasvuga või kasvuta aastaid on kõikide tasandite järjepidevad jõupingutused hakanud nüüd vilja kandma ja Euroopa majandus näitab jõudsa elavnemise märke. Kõigi liikmesriikide majandus on nüüdseks kasvu teel ja ELi kui terviku majanduskasv on mitu aastat järjest püsinud keskmiselt 2 % juures¹. Majandusosaluse indikaator on ELis ja euroalal kõrgeimal tasemel pärast 2000. aastat ning töötus madalaimal tasemel pärast 2008. aasta lõppu. Inimeste toetus eurole on euroalal suurim alates europangatähtede ja -müntide kasutuselevõtust 2002. aastal². Paraku – nagu märkis ametisse astudes praegune komisjon – ei ole kriis möödas seni, kuni töötus püsib sedavõrd suur: oktoobris 2017 oli euroalal endiselt töötä 14,3 miljonit inimest.

Kriisiaastatest tuli nii mõndagi õppida. Olulised küsimused sõnastati selgelt juba 2015. aasta juuni viie juhi aruandes³. Sellest saadik on palju ära tehtud, et majandus- ja rahaliitu „tegusalt süvendada“. Majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaastat on tugevdatud, selle raames on euroala kui terviku jaoks ette nähtud selgemad suunised ja nüüd keskendutakse ka rohkem sotsiaalsetele aspektidele. Euroopa Eelarvenõukogu ja riiklike tootlikkuse komiteede moodustamise kaudu on parandatud majandusjuhtimist. Struktuurireformi tugiteenistuse loomine on aidanud võimendada tehnilise abi andmist liikmesriikidele. On astutud olulisi samme pangandusliidu⁴ ja kapitaliturgude liidu⁵ loomise lõpuleviimiseks, eelkõige on pangandussektoris paralleelselt edasi arendatud riskivähendus- ja riskijagamismeetmeid.

¹ Euroopa Liidu 2017. aasta sügisene majandusprognoos, institutsiooni töödokument 63.

² Eurobaromeetri kiiruuring nr 458, 4. detsember 2017.

³ „Euroopa majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimine“ – 22. juuni 2015. aasta aruanne, mille esitas Jean-Claude Juncker koos Donald Tuski, Jeroen Dijsselbloemi, Mario Draghi and Martin Schulziga.

⁴ Vt eelkõige COM(2017) 592 final, 11. oktoober 2017.

⁵ COM(2017) 292 final, 8. juuni 2017.

Omaluse suurendamiseks kõikidel tasanditel on süvendatud ka dialoogi liikmesriikide ja Euroopa poliitiliste osalejate ning sotsiaalpartneritega.

Kõige selle tulemusena on euroala struktuur kindlam kui iial varem, aga mitte veel valmis. Komisjoni Euroopa tulevikku käsitleva valge raamatu⁶ järelmeetmetena esitatud aruteludokumentides majandus- ja rahaliidu süvendamise kohta⁷ ja ELi rahanduse tuleviku kohta⁸ võetakse kokku praegune olukord ja kavandatakse võimalikud tulevased sammud aastani 2025.

Euroopa jõud on silmnähtavalt taastumas. Tal on avanenud võimalus tegutseda nii majanduses kui ka poliitikas ning positiivsed suundumused annavad talle veelgi julgust juurde. Praegu ei ole siiski aega loorberitele puhkama jääda: katust tuleks ikka parandada, kui paistab päike.

President Juncker esitas oma 13. septembri 2017. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus⁹ seisukohad ühtsema, tugevama ja demokraatlikuma Euroopa saavutamiseks ning ütles selgelt, et Euroopa majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimine on oluline osa tegevuskavast, mis kulmineerub juhtide kohtumisega Sibius. Eesistuja Donald Tuski kutsel toimub see 9. mail 2019 ning sellel kohtumisel tuleks vastu võtta kaalukad otsused Euroopa tuleviku kohta.

Sama kajastub ka juhtide tegevuskavas¹⁰. ELi juhid plaanivad korraldada 15. detsembril 2017 euroala tippkohtumise, et leppida kokku ajakava Euroopa majandus- ja rahaliitu ja pangandusliitu käsitlevate otsuste tegemiseks. Spetsiaalselt sellele teemale on pühendatud 28.–29. juunil 2018 toimuv kohtumine, kus tahetakse teha konkreetsed otsused.

Euroopa Liidu olukorda käsitlevas kõnes esitatud üleskutse ühtsema, tugevama ja demokraatlikuma liidu kujundamisele on Euroopa majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimise seisukohast eriti asjakohane.

- Ühtsus. Euro on ELi ühtne vääring ja see, mis on kavandatud euroala jaoks, peaks olema kavandatud ka nende liikmesriikide jaoks ja koos nende liikmesriikidega, kes peaksid euro kasutusele võtma tulevikus. Kõigil euroalasse mittekuuluvatel liikmesriikidel, välja arvatud Ühendkuningriigil ja Taanil, on õiguslik kohustus edaspidi euroalaga ühineda¹¹. Lisaks annavad euroala majandused pärast Ühendkuningriigi väljaastumist ligikaudu 85 % kogu ELi sisemajanduse koguproduktist (SKP). ELi poliitiline ja majanduslik integratsioon, mille keskmes on ühtne turg, näitab, et Euroala liikmesriikide ja euroalasse mittekuuluvate liikmesriikide tulevik on juba omavahel põimunud, ning tugev ja stabiilne euroala on nii selle liikmesriikide kui ka kogu ELi jaoks äärmiselt tähtis.

See selgitab, miks on oluline, et euroala liikmesriigid ja pangandusliidus osalevad euroalasse mittekuuluvad liikmesriigid näeksid Euroopa Valuutafondi (*European Monetary Fund*, edaspidi „EMF“) kaudu üheskoos ja samaväärsetel tingimustel ette kaitsemeetme Ühtse

⁶ COM(2017) 2025, 1. märts 2017.

⁷ COM(2017) 291, 31. mai 2017.

⁸ COM(2017) 358, 28. juuni 2017.

⁹ President Jean-Claude Junckeri 13. septembri 2017. aasta kõne olukorrast Euroopa Liidus.

¹⁰ „Juhtide tegevuskava. Ehitades üheskoos meie tulevikku“, heaks kiidetud Euroopa Ülemkogu 20. oktoobri 2017. aasta kohtumisel.

¹¹ Märgime, et euroalasse mittekuuluvatest liikmesriikidest on Taani ja Bulgaaria sidunud oma vääringu euroga alates euro kasutuselevõtmisest 1999. aastal. Erinevalt Taanist ei osale Bulgaaria vahetuskursimehhanismis (ERM II), aga leev on euroga seotud valuutakomitee süsteemi raames.

Kriisilahendusnõukogu jaoks, et kriisilahendusnõukogul oleks võimalik seda meedet vajaduse korral kasutada kriiside edukaks lahendamiseks pangandusliidus.

- Tugevus. Tugevam majandus- ja rahaliit eeldab tugevamat juhtimist ja olemasolevate vahendite tõhusamat kasutamist. Praegune süsteem peegeldab endiselt selliste otsuste segu, mis tehti ennenägematu majanduskriisiga toimetulekuks. See on teinekord viinud vahendite paljususe ja aina üksikasjalikumate eeskirjade koostamiseni ning muutnud tegutsemise keeruliseks ja põhjustanud dubleerimise riski. Juhtimis- ja otsustusprotsessi aitaksid tugevdada suurem sünergia, ühtlustatud menetlused ja valitsustevaheliste kokkulepete integreerimine ELi õigusraamistikku. Lisaks aitaks süsteemi tulemuslikkust suurendada see, kui kõiki muudatusi, mille komisjon on oma käesolevas paketis ette pannud, saaks rakendada ELi kehtivate aluslepingute raames.

Kogemus on näidanud, kui keeruline ja koormav on nõuda liikmesriikidelt kollektiivset tegutsemist, kui majanduspoliitika koordineerimise volitused on antud liidule. Laiemalt vaadates loob liidu institutsioonide ja alalise valitsustevahelise mehhanismi (nagu ESM) koosseksistents keerulise maastiku, millel rakendatakse vaid osaliselt ja ebaühtlaselt kohtulikku kaitset, põhiõigusi ja demokraatliku vastutuse põhimõtet. Lisaks eeldab valitsustevahelise menetluse raames toimuv otsustusprotsess harilikult tülikaid siseriiklikke menetlusi ja on seetõttu sageli aeglasem kui kriiside tõhusaks ohjamiseks tarvis. Selle näiteks võib tuua EFSMi kasutamise 2015. aasta juulis, et katta ajutiselt ajavahemik kuni ESMist toetuse andmiseni Kreekale: ELi määruse muutmine ja selle kasutamise otsuse tegemine osutus kiiremaks kui ESMi tavapärase väljamakseotsuse tegemine. See kandub samamoodi üle meetmete kohandamisele uute olukordadega. Kuna isegi kõige väiksemate muudatuste tegemiseks peavad kõrgeimal poliitilisel tasandil allkirja andma kõik osapooled, võib nende muudatuste tegemiseks olla tarvis riikide parlamentide heakskiitu. Sellised menetlused on aeganõudvad ja võivad takistada võtmast meetmeid ajal, mil neid on tarvis. ELi õigusraamistik teiselt poolt pakub kehtivate õigusaktide muutmiseks mitmesuguseid võimalusi, mis vastavad oma keerukuselt asjaomase küsimuse tõsidusele ja vastuvõetava meetme vormile. ELi otsustusraamistik aitaks seega asjaomaste sätete kohandamise protsessi kiirendada, kui tarvis. Suurem sünergia ja ühtlasem otsustusprotsess aitaks juhtimist ja menetlusi tugevdada.

- Demokraatia. Majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimine tähendab ka suuremat poliitilist vastutust ja suuremat läbipaistvust küsimuses, kes eri tasanditel mida ja kuna otsustab. See eeldab, et otsuste tegemise Euroopa mõõde tuuakse kodanikele lähemale ja nihutatakse esiplaanile ka siseriiklikes aruteludes, ning et riikide parlamentidele ja Euroopa Parlamendile antakse piisavad volitused valvata ELi majandusjuhtimise korralduse järele. Samuti peaks see viima kollektiivsete otsuste suurema omaluse ja avatuseni selles, kuidas neid otsuseid tehakse ja kuidas neid üldsusele esitletakse. See kehtib eelkõige EFMi kui ESMi järglase kohta. Demokraatlik aruandekohustus on Euroopa tulevikku käsitleva arutelu üks põhiaspekt. ESM on omandanud aastate jooksul väga tähtsa rolli. Selle ümberkujundamisel EFMi jaoks püüda asetada fondi haldamine liidu tugevasse aruandekohustuslikku raamistikku ja tagada täiemahuline kohtulik kontroll. Euroopa Parlamendi kaasamine aitaks eelkõige tugevdada demokraatlikku järelevalvet ning riikide parlamentide roll jääb endiselt päevakorrale, sest liikmesriigid teevad Euroopa Valuutafondi suuri sissemakseid.

Kõigil eespool nimetatud põhjustel saab euroala liikmesriikidele finantsstabiilsuse toetuse andmiseks vajalikke struktuure kõige paremini hallata liidu tasandil ja selleks spetsiaalselt loodud liidu organi kaudu. Ent võttes arvesse liidu enda majandusraskusi ja tema ees olevaid ülesandeid ning oskusteavet, mis on ESMi tegevuse raames selles valdkonnas kogutud, oleks

sellise organi loomine tühjale kohale ebamõistlikult kulukas. Seetõttu peaks kavandatav EMF praeguse ESMi pigem endaga liitma ja oma struktuuri sulandama ning võtma üle selle eesmärgid, ülesanded ja vahendid. Komisjoni kavandatavat EMFi saab rakendada kehtivate aluslepingute alusel. Lisaks muule pakub see ideaalse võimaluse luua ühine kaitsemeede Ühtse Kriisilahendusnõukogu jaoks. Kaitsemeetme loomises ühtse kriisilahendusfondi jaoks leppisid liikmesriigid kokku juba 2013. aastal. Selle kokkuleppega täiendati poliitilist kokkulepet, mis oli saavutatud ühtse kriisilahenduskorra määruse¹² suhtes. Viimase abinõuna kasutatav ühine kaitsemeede pakuks kõikidele asjaomastele pooltele suuremat kindlustunnet Ühtse Kriisilahendusnõukogu võetavate meetmete usaldusväärsuse ja ühtse kriisilahendusfondi finantssuutlikkuse suurendamise suhtes. Viimase abinõuna kasutatava vahendina aktiveeritakse see meede vaid juhul, kui ühtse kriisilahendusfondi vahenditest asjaomase panga või asjaomaste pankade kriisilahenduseks ei piisa. Kaitsemeede eelarvet ei mõjutaks, sest kõik kasutatud vahendid nõutakse sisse pangandusliidus osalevate liikmesriikide pangandussektorilt.

Euroala liikmesriikide finantsstabiilsuse tagamine on põhijoon, mis ühendab Ühtset Kriisilahendusnõukogu EMFi ja selle eelkäija, ESMiga, sest mõlema eesmärk on tagada euroala finantsstabiilsus. Riigi ja pankade vaheline seos, mis on nüüdseks hästi välja kujunenud, osutab sellele, et euroala ja ühisraha finantsstabiilsuse seisukohast on väga tähtis mitte ainult riikide, vaid ka süsteemselt oluliste pankade rahanduslik usaldusväärsus. Seega on ainult loomulik, et käesolev ettepanek aitab siduda Ühtse Kriisilahendusnõukogu ja fondi tegevust vahendina, mis võimaldab pakkuda kriisilahendusnõukogule krediidiiliini või tagatise tema tegevuse toetamiseks.

Möödunud aastatel on avaldatud mitmesuguseid arvamusi majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimise kohta. Need arvamused võivad küll erineda, aga neid ühendab üksmeel edusammude tegemise vajaduse suhtes. Väga suure panuse on andnud ka Euroopa Parlament,¹³ samuti eurorühm¹⁴ oma oluliste arutelude raames.

Kavandatav määrus EMFi loomise kohta on üks algatustest, mis on välja kuulutatud komisjoni teatises majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimiseks võetavate meetmete kohta. Kõnealuses teatises antakse ülevaade kõigi komisjoni esitatud algatuste olemusest ja sisust. Selles tuletatakse ka meelde, kuidas sobitub käesolev pakett laiemasse tegevuskavasse, mille eesmärk on viia majandus- ja rahaliidu loomine lõpule 2025. aastaks, ja nähakse ette järgmise 18 kuu tegevuse ajakava.

Käesolev ettepanek tugineb Euroopa stabiilsusmehhanismi väljakujunenud struktuurile ja Euroopa Valuutafond luuakse juba ELi õigusraamistikul põhinevana. See kuulutati välja juba viie juhi aruandes ja seda on nõudnud ka Euroopa Parlament, kes rõhutas vajadust anda Euroopa Valuutafondile piisav laenuandmis- ja laenuvõtmisvõime ja selgepiiriline mandaat¹⁵.

¹² Eurorühma ning majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 18. detsembri 2013. aasta avaldus ühtse kriisilahenduskorra kaitsemeetme kohta.

¹³ Vt eelkõige Euroopa Parlamendi 16. veebruari 2017. aasta resolutsioonid i) euroala eelarvesuutlikkuse kohta (2015/2344(INI)), ii) võimalike muutuste ja kohanduste kohta Euroopa Liidu praeguses institutsioonilises ülesehituses (2014/2248(INI)) ja iii) Euroopa Liidu toimimise parandamise kohta Lissaboni lepingu võimalusi kasutades (2014/2249(INI)).

¹⁴ Vt eelkõige eurorühma 6. novembri 2017. aasta arutelu teemal „Majandus- ja rahaliidu fiskaalvõimekus ja -eeskirjad“, eurorühma 9. oktoobri 2017. aasta arutelu teemal „Majandus- ja rahaliidu süvendamine – ESMi roll“ (ecfin.cef.cpe(2017)5598799) või eurorühma 10. juuli 2017. aasta arutelu teemal „Majandus- ja rahaliidu süvendamise järeelmeetmed“ (ecfin.cef.cpe(2017)3980511).

¹⁵ Euroopa Parlamendi 16. veebruari 2017. aasta resolutsioon euroala eelarvesuutlikkuse kohta (2015/2344(INI)).

Euroopa stabiilsusmehhanism loodi oktoobris 2012 kriisi haripunktis. Toimunud sündmuste survele leiti valitsustevaheline lahendus. Ent juba toona oli selge, et samasugune lahendus oleks leitud ka ELi aluslepingute raamistikus. Sellele on osutatud näiteks komisjoni dokumendis „Tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu loomise tegevuskava“¹⁶.

Aastate jooksul on Euroopa stabiilsusmehhanism euroalal finantsstabiilsuse säilitamisele otsustavalt kaasa aidanud. Selleks on ta pakkunud täiendavat finantstoetust raskustes olevatele euroala liikmesriikidele. Tema ümberkujundamine Euroopa Valuutafondiks tugevdab veelgi tema rolli institutsioonina. See aitab luua uut sünergiat ELi tasandil, eelkõige läbipaistvuse, kohtuliku kontrolli ja ELi finantsvahendite tõhususe näol, ning pakub seega liikmesriikidele paremat tuge. Samuti aitab see veelgi parandada koostööd komisjoniga ja aruandlust Euroopa Parlamendi ees. Seejuures ei mõjutata seda, kuidas riikide valitsused on oma riiklike parlamentide ees vastutavad, ja säilitatakse senise Euroopa stabiilsusmehhanismi võetud kohustused.

Algatuse vorm on nõukogu määruse ettepanek, mis vajab Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 352 alusel Euroopa Parlamendi nõusolekut. Artikkel 352 võimaldab lõimida Euroopa stabiilsusmehhanismi liidu raamistikku, kuna seda on vaja euroala finantsstabiilsuse¹⁷ jaoks ja aluslepingutes ei ole ette nähtud ühtegi muud õiguslikku alust, mis võimaldaks ELil täpselt seda eesmärki saavutada¹⁸. Selle artikli lõikes 2 on sõnaselgelt sätestatud riikide parlamentide roll. Varem on artikliga 352 samaväärne artikkel olnud aluseks mitmele olulisele otsusele, mis on sillutanud teed majandus- ja rahaliidu loomisele. Näiteks tehti otsused Euroopa Valuutakoostöö Fondi, Euroopa rahaühiku ja esimeste maksebilansimehhanismide kohta Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikli 235 alusel, mis oli artikli 352 eelkäija.

Ettepanekule on lisatud kavand, millest võiks saada valitsustevaheline kokkulepe, et euroala liikmesriigid saaksid omavahel kokku leppida rahaliste vahendite ülekandmises Euroopa stabiilsusmehhanismist Euroopa Valuutafondi. Samuti nähakse ettepanekuga ette, et fond on ESMi õigusjärglane ja asendab seda ning võtab üle selle õigusliku seisundi koos kõigi õiguste ja kohustustega.

Tänase ettepaneku kohaselt luuakse Euroopa Valuutafond unikaalse juriidilise isikuna liidu õiguse alusel. Sellest saab Euroopa stabiilsusmehhanismi mantlipärija, samas kui mehhanismi senised finants- ja institutsioonilised struktuurid jäävad sisuliselt samaks. See tähendab, et Euroopa Valuutafond annab raskustes olevatele liikmesriikidele endiselt finantsstabiilsuse toetust, kogub raha, emiteerides kapitalituru instrumente, ja osaleb rahaturu tehingutes. Liikmeskond ei muutu ja endiselt on ka teistel liikmesriikidel võimalik selles osalema hakata, kui nad on euro kasutusele võtnud.

Arvestades, et Euroopa Valuutafondist saaks liidu organ, on Euroopa stabiilsusmehhanismi praeguses struktuuris vaja teha mõningaid sihtotstarbelisi kohandusi. Nende hulka kuulub

¹⁶ COM(2012) 777, „Tiheda ja toimiva majandus- ja rahaliidu loomise tegevuskava“, 28. november 2012.

¹⁷ Vajadus Euroopa stabiilsusmehhanismi suguse asutuse järele, mis kaitseks euroala stabiilsust, põhineb faktidel ning seda on kinnitatud ELi toimimise lepingu artikli 136 lõikes 3 ja Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepingu teises põhjenduses, milles nimetatakse praegust ESMi „stabiilsusmehhanismiks, mis võetakse kasutusele, kui see on kogu euroala finantsstabiilsuse tagamiseks hädavajalik“.

¹⁸ Euroopa Kohus on juba kaalunud võimalust kasutada artiklit 352 selleks, et moodustada liidu organ, mis vastutab rahalise toetuse andmise eest, et tagada euroala stabiilsus. Vt Pringle'i kohtuasi – 27. novembri 2012. aasta kohtuotsus, kohtuasi C-370/12, EU:C:2012:756, punkt 67.

Euroopa Valuutafondi poolt kaalutusõiguse alusel tehtud otsuste kinnitamine nõukogu poolt¹⁹.

Lisaks on tänase ettepanekuga lisatud mitmesuguseid uusi funktsioone.

Esiteks võib Euroopa Valuutafond luua ühtsele kriisilahendusfondile ühise kaitsemeetme. See on pangandusliidu teise samba ehk nn ühtse kriisilahenduskorra oluline element²⁰. Kui ühtne kriisilahenduskord 2013. aastal vastu võeti, leppisid liikmesriigid ühtlasi kokku kaitsemeetme loomises ühtse kriisilahendusfondi jaoks. Meede oli mõeldud kasutamiseks viimase abinõuna ja seda kasutatakse üksnes juhul, kui ühtse kriisilahendusfondi kohe kättesaadavad vahendid osutuvad kapitali või likviidsuse seisukohast ebapiisavaks. Samuti leppisid liikmesriigid kokku, et see peaks keskpikas perspektiivis olema eelarveliselt neutraalne, st et kaitsemeetme kasutamise peaks alati hüvitama euroala pangandussektor.

Uued ELi pangandusjärelevalve ja kriisilahenduse eeskirjad, mis töötati välja pärast kriisi, on pankade maksejõuetuse tõenäosust ja võimalikku mõju kõvasti vähendanud. Siiski on endiselt vaja ühist eelarvepõhist kaitsemeedet, et suurendada ühtse kriisilahendusfondi finantssuutlikkust. Selline kaitsemeede sisendab usaldust pangandussüsteemi vastu, toetades Ühtse Kriisilahendusnõukogu võetud meetmete usaldusvärsust. See omakorda vähendab sellise olukorra tõenäosust, kus kaitsemeedet oleks tegelikult vaja kasutada.

Praegu valitseb laialdane üksmeel selles, et Euroopa stabiilsusmehhanism – tulevane Euroopa Valuutafond – on parim võimalus luua selline kaitsemeede krediidiini või ühtsesse kriisilahendusfondi antavate tagatiste vormis. See kajastub ka tänases ettepanekus, milles sätestatakse ühtlasi sobivad otsustusprotsessid, tagamaks, et kaitsemeedet saaks vajaduse korral kiiresti rakendada. Samuti on välja pakutud erikord, et arvestada euroalasse mittekuuluvate, ent pangandusliiduga ühinenud liikmesriikide huve.

Teiseks on ettepanekus juhtimise valdkonnas ette nähtud võimalus kiirendada teatavates pakilistes olukordades otsuste tegemist. Tehakse ettepanek säilitada kõigi olulisemate finantsmõjuga otsuste (nt kapitali sissenõudmiste) puhul ühehääline otsustamine. Ent stabiilsustoetust käsitlevate otsuste, väljamaksete ja kaitsemeetme kasutuselevõtu puhul oleks ettepaneku kohaselt vaja suurendatud kvalifitseeritud häälteenamust, mille puhul on nõutav 85 % häältest.

Kolmandaks on ettepanekus finantsabi programmide juhtimise valdkonnas ette nähtud EMFi vahetum osalus kõrvuti Euroopa Komisjoniga.

Neljandaks on ettepanekus mainitud Euroopa Valuutafondi võimalust töötada välja uusi rahastamisvahendeid. Aja jooksul võivad sellised vahendid teisi ELi vahendeid ja programme täiendada või toetada. Selline koostoime võib osutuda eriti kasulikuks, kui Euroopa Valuutafondil tuleb tulevikus toetada võimalikku stabiliseerimisfunktsiooni.

Nende muutuste tulemusena saab Euroopa Valuutafondist liidu tasandil töökindel kriisiohjamisorgan, mis tegutseb täielikus koostoimes teiste ELi institutsioonidega. Nõukogu

¹⁹ See tagab vastavuse nn Meroni doktriiniga. Meroni doktriin, mis tulenes kohtuasjadest 9/56 ja 10/56 (Meroni vs.. ülemamet [1957/1958] EKL 133), käsitleb seda, mil määral ja millistel tingimustel võivad ELi institutsioonid delegeerida oma ülesandeid reguleerivatele ametitele.

²⁰ Määrus (EL) nr 806/2014. Ühtne Kriisilahendusnõukogu on euroala suurte ja süsteemsete pankade kriisilahendusamet, mis on tegutsenud alates jaanuarist 2016. Ühtset kriisilahendusfondi rahastatakse euroala pangandussektori osamaksetest. Seda võib kasutada ka selleks, et rahastada kriisilahenduskulusid, tingimusel, et kõik reguleeriva raamistiku tingimused on täidetud, sealhulgas tingimus, mille kohaselt teisendatakse asjaomase panga kogukohustised ja nõudeõigused 8 % ulatuses.

ja komisjon säilitavad oma pädevuse ja vastutuse majandus- ja eelarvejärelvalve ning poliitika koordineerimise alal, nagu on sätestatud ELi aluslepingutes.

Ka praktilist koostööd saab tihendada, et liikmesriike paremini teenindada, koos turuosalistega tegutseda ja tegevuse dubleerimist vältida. Lisaks võiks kaaluda tihedamat koostööd edusammude tegemiseks majandus- ja rahaliidu tugevdamisel.

- **Kavandatud parandused ESMi struktuuris**

Kavandatav määrus ja selle lisa, milles on esitatud EMFi põhikiri, tuginevad ESMi asutamislepingule ja muudele ESMi õigusaktidele.

Eelkõige peegeldub ESMi asutamislepingu tekst suurel määral lisas, milles on hulk ESMi asutamislepingu muutmata artikleid. Sellised artiklid on näiteks need, mis on seotud aktsiakapitaliga, kapitali sissenõudmise ja kapitali märkimise alusega (artiklid 8, 9 ja 11), vahenditega finantsstabiilsuse toetuse andmiseks EMFi liikmetele (artiklid 14–18), hinnakujunduspõhimõtetega (artikkel 20), laenutehingutega (artikkel 21), finantsjuhtimisega (artiklid 25–28), siseauditiga (artikkel 33) ja kapitali märkimise aluse ajutise korrigeerimisega (artikkel 44).

Ettepaneku ja ESMi kehtiva asutamislepingu tekst lahkneb kahel eri põhjusel: õiguslik järjepidevus ELi õigusraamistikuga ja vähesed muudatused, mille eesmärk on tõhustada EMFi tehinguid ja otsustusprotsessi.

1) Õiguslik järjepidevus ELi õigusraamistikuga

Esiteks sisaldab kavandatav määrus artikleid muudatustega, mis on vajalikud, et tagada järjepidevus ELi õigusega: EMFi loomine (artikkel 1), ESMi õigusjärglus ja asendamine (artikkel 2), nõukogu heakskiitmismenetluse juurutamine otsuste suhtes, mille on teinud poliitilist kaalutusõigust kasutav juhatajate nõukogu või direktorite nõukogu (artikkel 3) ja sellega seotud avaldamisnõuded (artikkel 4) ning spetsiaalsed sätted, milles käsitletakse aruandekohustust Euroopa Parlamendi ja riikide parlamentide vastu (artiklid 5 ja 6). Ette on nähtud ka kaks lõppsätet (artiklid 7 ja 8).

Teiseks sisaldab kavandatava määruse lisa EMFi põhikirja, mida on muudetud, et tagada selle järjepidevus liidu õigusega: laenuandmisvõime kindlaksmääramine (artikkel 8), stabiilsustoetuste andmise põhimõtted (artikkel 12), krediidasutuste otsese rekaptaliseerimise abiandmisvahendi kaasamine (artikkel 19), EMFi eelarvega seotud menetlus (artiklid 29–30), raamatupidamise aastaaruanne (artikkel 31), finantsaruanded ja aastaaruanded (artikkel 32), välisaudit (artikkel 34), auditikomisjon (artikkel 35), asukohaleping (artikkel 37), privileegid ja immuunitedid (artikkel 38), personalisätted (artikkel 39), ametisaladus ja teabevahetus (artikkel 40), EFSFiga seotud juhtimisvolitused (artikkel 42), pettusevastased meetmed (artikkel 45), juurdepääs dokumentidele (artikkel 46) ja keelenõuded (artikkel 47).

2) EMFi tehingute ja otsustusprotsessi tõhustamine

ESMi asutamislepingu artikleid on muudetud ka selleks, et saavutada teatavad lisaeesmärgid: hääletusmenetluste tõhustamine (artiklid 5 ja 6), tegevdirektori ametissenimetamise menetlus (artikkel 7), uue funktsiooni kehtestamine Ühtse Kriisilahendusnõukogu toetuseks ning EMFi eesmärkide ja põhimõtete vastav muutmine (artiklid 3 ja 22–24) ning paindlikuma koostöökorra võimaldamine (artikkel 41).

3) Vastavustabel

Järgnevas vastavustabelis antakse võrdlev ülevaade ESMi asutamislepingu struktuurist (vasemal) ning kavandatava EMFi määruse ja EMFi põhikirja struktuurist (paremal).

ESMi asutamislepingu artiklid	Kavandatava EMFi määruse ja EMFi põhikirja (edaspidi „põhikiri“) vastavad sätted
Artikkel 1 (ESMi asutamine)	Kavandatava määruse artikkel 1 (EMFi loomine)
-	Kavandatava määruse artikkel 2 (ESMi õigusjärglus ja asendamine)
-	Kavandatava määruse artikkel 3 (nõukogu roll)
-	Kavandatava määruse artikkel 4 (avaldamine)
-	Kavandatava määruse artikkel 5 (Euroopa Parlament)
-	Kavandatava määruse artikkel 6 (liikmesriikide parlamendid)
-	Kavandatava määruse artikkel 7 (viited ESMile liidu kehtivates õigusaktides)
-	Põhikirja artikkel 1 (EMFi õiguslik seisund)
Artikkel 2 (liikmed)	Põhikirja artikkel 2 (liikmed)
Artikkel 3 (eesmärk)	Põhikirja artikkel 3 (eesmärk ja ülesanded)
Artikkel 4 (struktuur ja hääletamiskord)	Põhikirja artikkel 4 (struktuur ja hääletamiskord)
Artikkel 5 (juhatajate nõukogu)	Põhikirja artikkel 5 (juhatajate nõukogu)
Artikkel 6 (direktorite nõukogu)	Põhikirja artikkel 6 (direktorite nõukogu)
Artikkel 7 (tegevdirektor)	Põhikirja artikkel 7 (tegevdirektor)
Artikkel 8 (lubatud aktsiakapital)	Põhikirja artikkel 8 (algne lubatud aktsiakapital)
Artikkel 9 (kapitali sissenõudmine)	Põhikirja artikkel 9 (kapitali sissenõudmine)
Artikkel 10 (lubatud aktsiakapitali muutmise)	Põhikirja artikkel 10 (kapitali suurendamine)
Artikkel 11 (märkimise alus)	Põhikirja artikkel 11 (märkimise alus)
Artikkel 12 (põhimõtted)	Põhikirja artikkel 12 (EMFi stabiilsustoetuse andmise põhimõtted)
Artikkel 13 (stabiilsustoetuse andmise kord)	Põhikirja artikkel 13 (EMFi liikmetele finantsstabiilsuse toetuse andmise menetlus)
Artikkel 14 (ESMi ennetav finantsabi)	Põhikirja artikkel 14 (EMFi ennetav finantsabi)
Artikkel 15 (finantsabi ESMi liikme finantseerimisasutuse rekapitalizeerimiseks)	Põhikirja artikkel 15 (finantsabi EMFi liikme krediitdiasutuse rekapitalizeerimiseks)
Artikkel 16 (ESMi laenud)	Põhikirja artikkel 16 (EMFi laenud)
Artikkel 17 (esmasturu toetusvahend)	Põhikirja artikkel 17 (esmasturu toetusvahend)
Artikkel 18 (järelturu toetusvahend)	Põhikirja artikkel 18 (järelturu toetusvahend)
Artikkel 19 (finantsabi andmise vahendite loetelu läbivaatamine)	-
-	Põhikirja artikkel 19 (krediitdiasutuse otsese rekapitalizeerimise vahend)
Artikkel 20 (hinnastamispõhimõtted)	Põhikirja artikkel 20

	(hinnakujunduspõhimõtted)
Artikkel 21 (laenu võtmine)	Põhikirja artikkel 21 (laenutehingud)
-	Põhikirja artikkel 22 (krediidiliin või tagatised Ühtsele Kriisilahendusnõukogule)
-	Põhikirja artikkel 23 (EMFi suhtes kohaldatavad sätted)
-	Põhikirja artikkel 24 (reeglid, mida kohaldatakse määruse (EL) nr 1024/2013 artikli 2 kohase sellise osaleva liikmesriigi suhtes, kelle rahaühik ei ole euro)
Artikkel 22 (investeeringuspõhimõtted)	Põhikirja artikkel 25 (investeeringupoliitika)
Artikkel 23 (dividendipoliitika)	Põhikirja artikkel 26 (dividendipoliitika)
Artikkel 24 (reserv ja muud fondid)	Põhikirja artikkel 27 (reserv ja muud fondid)
Artikkel 25 (kahju katmine)	Põhikirja artikkel 28 (kahju katmine)
Artikkel 26 (eelarve)	Põhikirja artikkel 29 (eelarve)
-	Põhikirja artikkel 30 (eelarve koostamine)
Artikkel 27 (raamatupidamise aastaaruanne)	Põhikirja artikkel 31 (raamatupidamise aastaaruanded)
-	Põhikirja artikkel 32 (finantsaruanded ja aastaaruanne)
Artikkel 28 (siseaudit)	Põhikirja artikkel 33 (siseaudit)
Artikkel 29 (välisaudit)	Põhikirja artikkel 34 (välisaudit)
Artikkel 30 (auditikomisjon)	Põhikirja artikkel 35 (auditikomisjon)
Artikkel 31 (asukoht)	Põhikirja artikkel 36 (asukoht)
-	Põhikirja artikkel 37 (asukohaleping)
Artikkel 32 (privileegid ja immunitetid)	Põhikirja artikkel 38 (privileegid ja immunitetid)
Artikkel 33 (ESMi personal)	Põhikirja artikkel 39 (EMFi personal)
Artikkel 34 (ametisaladus)	Põhikirja artikkel 40 (ametisaladus ja teabevahetus)
Artikkel 35 (isikute immunitet)	-
Artikkel 36 (maksuvabastus)	-
Artikkel 37 (tõlgendamine ja vaidluste lahendamine)	-
Artikkel 38 (rahvusvaheline koostöö)	Põhikirja artikkel 41 (koostöö)
Artikkel 39 (suhe EFSFi laenudega)	-
Artikkel 40 (EFSFi raames antud toetuse ülekandmine)	-
-	Põhikirja artikkel 42 (EFSFi juhtimine)
Artikkel 41 (algkapitali sissemaksmine)	Põhikirja artikkel 43 (algkapitali maksmine)
Artikkel 42 (märkimise aluse ajutine korrigeerimine)	Põhikirja artikkel 44 (märkimise aluse ajutine korrigeerimine)
Artikkel 43 (esimesed ametisse nimetamised)	-
Artikkel 44 (ühinemine)	-
Artikkel 45 (lisad)	-
Artikkel 46 (hoiule andmine)	-
Artikkel 47 (ratifitseerimine, vastuvõtmine või heakskiitmine)	-

Artikkel 48 (jõustumine)	Kavandatava määruse artikkel 8 (jõustumine)
-	Põhikirja artikkel 45 (pettusevastased meetmed)
-	Põhikirja artikkel 46 (juurdepääs dokumentidele)
-	Põhikirja artikkel 47 (keelenõuded)

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

EMFi loomise ettepanekuga looks liit iseendale organi, mille kaudu ta saaks otsustavalt tegutseda oma liikmesriikide finantsstabiilsuse kaitseks. Täpsemalt – koos alalise vahendiga, millega võimaldatakse maksebilansi toetust keskpika perioodi jooksul euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele, oleksid liidul nüüd täieulatuslikud alalised stabiliseerimisvahendid, millega toetada kõiki liikmesriike ja mille raames saaks kasutada märkimisväärsed finantsressursse, mis on hulga suuremad kui EFSMi kaudu kasutada olevad ressursid.

EMFi loomise määruse ettepanek on ka loogiline samm määruse (EL) nr 472/2013 jätkuks. Kõnealuses määruses on kinnitud liidu pädevust finantsabi ja sellega seotud majanduspoliitika koordineerimise valdkonnas ning näidatud suutlikkust tagada asjaomane kord, kombineerides omavahel oma raamistiku demokraatliku legitiimsuse ja otsustusstruktuuride tõhususe. EMFi loomine liidu raamistikus on seega täielikult kooskõlas liidu selle valdkonna varasemate algatustega ja täiendab valdkonnas varem võetud meetmeid.

Lisaks täiendab kaitsemeetme funktsiooni loomine Ühtse Kriisilahendusnõukogu toetuseks hiljutisi otsustavaid algatusi, mis on tehtud liikmesriikide ja nende pangandussüsteemide vahelise seose nõrgendamiseks. Määrusega (EL) nr 806/2014 on antud kriisilahendusnõukogule ülesanne koostada krediidiastutuste kriisilahenduskavasid ja viia neid ellu, ning seega kujutas nimetatud määrus lisaks direktiivile 2014/59/EL endast selles valdkonnas suurt sammu edasi. Määrusega on antud kriisilahendusnõukogule õigus sõlmida lepinguid, milles määratakse kindlaks rahastamise kord. Ettepanekuga rakendatakse seda sätet, selgitades, et kõik vahendid, mille kriisilahendusnõukogu EMFilt laenab, tuleks pangandussüsteemilt täielikult tagasi nõuda.

Selles kontekstis võiks sõnastada ka valdkonna tulevased algatused, milleks on näiteks stabiliseerimisfunktsiooni loomine. Stabiliseerimisfunktsioon tähendab võimalust võtta varem kindlaksmääratud kõlblikuskriteeriumide alusel kiiresti ja automaatselt kasutusele ressursid eesmärgiga leevendada nende abil suurte asümmeetriliste šokkide mõju. Majanduslanguse korral kasutaksid liikmesriigid kõigepealt oma automaatseid stabilisaatoreid ja kaalutlusõigusel põhinevat eelarvepoliitikat kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega. Stabiilsuse ja kasvu paktiga nähakse ette täiendavad puhvrid ja nõue, mille kohaselt tuleb rasketes majanduslikes tingimustes eelarvet konsolideerida väiksemas matus. Stabiliseerimise funktsioon aktiveeritaks ainult juhul, kui kõnealustest puhvritest ja stabilisaatoritest suurte asümmeetriliste šokkide korral ei piisa. EMF saaks sellise funktsiooni rakendamist toetada, korraldades ja tehes kättesaadavaks kogu selle funktsiooni täitmiseks vajaliku turupõhise rahastamise.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 352. Selle artikli kasutamiseks peavad olema täidetud kolm tingimust. Esimene neist on, et aluslepingutes ei tohi olla spetsiaalset õiguslikku alust, ja teine, et meede võetaks liidu poliitika raames. Euroopa Kohus on juba sedastanud, et ESMi puhul on mõlemad tingimused täidetud (Pringle'i kohtuasi²¹). ELi toimimise lepingu kolmanda osa VIII jaotisega „Majandus- ja rahapoliitika“ ette nähtud majanduspoliitika raamistikus puudub säte liidu volituste kohta asutada liidu organ, mis vastutab finantstoetuse andmise eest euroala finantsstabiilsuse tagamise eesmärgil. Kuna sellised volitused puuduvad, lubatakse ELi toimimise lepingu artikliga 352 nõukogul võtta komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist ühehäälselt vastu kohased sätted. Kolmas tingimus on vajadus saavutada aluslepingus sätestatud eesmärk. Vajadus EMFi-suguse organi järgi, et tagada euroala finantsstabiilsus, põhineb faktilistel asjaoludel, ning seda kinnitatakse ELi toimimise lepingu artikli 136 lõikes 3 ja ESMi asutamislepingu teises põhjenduses, milles viidatakse praegusele ESMile kui „stabiilsusmehhanismile, mis võetakse kasutusele, kui see on kogu euroala finantsstabiilsuse tagamiseks hädavajalik“. EMFi loomine on vajalik, et aidata kaasa euroala kui terviku, selle liikmesriikide ja euroalasse mittekuuluvate, kuid pangandusliidus osalevate liikmesriikide finantsstabiilsuse tagamisele Euroopa Keskpannaga (EKP) sõlmitud tiheda koostöö kokkuleppe alusel kooskõlas nõukogu määrusega (EL) nr 1024/2013.

ESMi integreerimine liidu raamistikku ELi toimimise lepingu artiklil 352 alusel vastuvõetava määruse kaudu tagaks praeguse ESMi tegevuse sujuva jätkumise selle ümberkorraldamisel uueks liidu organiks (EMF) ja vahetu õigusjärgluse nende kahe organi vahel. Euroala liikmesriigid annaksid lihtsustatud mitmepoolses aktis oma nõusoleku ESMi kapitali üleviimiseks uude organisse.

ELi toimimise lepingu artiklit 352 võib samuti kasutada ESMile lisaülesannete andmiseks pärast selle liitu integreerimist.

Ehkki ELi toimimise lepingu artiklil 352 põhinev meede on nõukogus vastu võetud ühehäälselt (EL 28), võib selle kohaldamist siiski piirata konkreetsele liikmesriikide rühmale juhul, kui piiramise aluseks on objektiivne põhjus. Asjaolu, et ESM tegutseb üksnes euroala finantsstabiilsuse tagamiseks, õigustab asjaolu, et tema liikmeskond on piiratud euroala liikmesriikidega. Seega võiks kavandatav EMF tegutseda samal viisil, nagu seda teeb praegu ESM, tema toetus peaks olema kättesaadav üksnes euroala liikmesriikidele ning tema sisemises juhtimisstruktuuris peaksid osalema needsamad liikmesriigid.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Majandus- ja rahaliidu finantsstabiilsusel ning pangandusliidus osalevate liikmesriikide finantsstabiilsusel on liidu mõõde. Kuna euroala liikmesriikide vahel on tugevad vastastikused seosed, võivad mõne liikmesriigi finantsstabiilsust ohustavad tõsised riskid ohustada ka teiste liikmesriikide ja kogu euroala finantsstabiilsust.

²¹ Kohtuotsus Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756. Iirimaa ülemkohus esitas Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse küsimuses, kas aluslepingute eri sätetega, sealhulgas ELi toimimise lepingu artiklitega 119–123 ja 125–127 takistatakse euroala liikmesriikidel sõlmida omavahel ESMi asutamisleping.

Kavandatavas määruses on sätestatud raamistik finantsstabiilsuse toetuse andmiseks neile liikmesriikidele, kelle rahaühik on euro, ning selles nähakse ka ette uus funktsioon, mis seisneb finantsvahendite andmises Ühtsele Kriisilahendusnõukogule. Seoses viimasega antakse EMFi õigus pakkuda kriisilahendusnõukogule krediidiliini või tagatise, mida võidakse kasutada kaitsemeetmena ühtse kriisilahendusfondi jaoks.

Liikmesriigid ja nende ametiasutused ei saa ühepoolselt kõrvaldada finantsstabiilsust ohustavaid riske, mida põhjustavad liikmesriikidele piiriüleselt tegutsevad finantsturud ja mis ei kuulu nende jurisdiktsiooni. Lisaks on liikmesriikidel raskusi omaenda riskide leevendamisel. Liikmesriigid ja nende ametiasutused ei saa üksi tegeleda süsteemsete riskidega, mille võivad liidu kui terviku finantsstabiilsusele tekitada teine liikmesriik või tema krediidiasutused.

Käesoleva määruse eesmärgke ei suuda liikmesriigid eraldi piisavalt saavutada ja neid saab seega meetme ulatuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõikes 3 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.

- **Proportsionaalsus**

Ettepaneku eesmärk on tagada euroala ja kogu ELi, selle liikmesriikide ja pangandusliidus osalevate liikmesriikide finantsstabiilsus. Selles on sätestatud ühtlustatud raamistik finantsstabiilsuse toetuse andmiseks EMFi liikmetele ning krediidiliinide ja tagatiste andmiseks Ühtsele Kriisilahendusnõukogule, et aidata rahastada tema võimalikke kriisilahenduse meetmeid pangandusliidus osalevates liikmesriikides.

Ettepanekus on samuti sätestatud EMFi juhtorganite ja muude osalevate liidu institutsioonide ülesanded ja vastutus ning nähtud EMFi ette finantsinstrumendid tema eesmärkide saavutamiseks.

Kuna ettepanekuga luuakse liidu keskne organ, mille ülesanne on anda liikmesriikidele finantsabi, antakse sellega panus euroala ja selle liikmesriikide finantsstabiilsust ohustavate riskide ohjamisse ja säilitatakse samal ajal liikmesriikide vastutustundlik eelarvepoliitika, nõudes abisaavatelt EMFi liikmetelt, et nad peaksid kinni rangetest majanduspoliitilistest tingimustest, mis on valitud finantsabi andmise vahendi puhul asjakohased, ja et nad tegeleksid oma puuduste kõrvaldamisega. Lisaks tehtaks EMFi ülesandeks anda finantstoetust Ühtsele Kriisilahendusnõukogule. EMFi kaasamine aitaks kaasa riikide valitsuste, pankade ja reaalmajanduse vahelise negatiivse mõjuahela kaotamisele – see on majandus- ja rahaliidu sujuvaks toimimiseks äärmiselt vajalik.

Samal ajal ei lähe ettepanek kaugemale sellest, mida on vaja, et saavutada EMFi eesmärk vähendada euroala ja selle liikmesriikide finantsstabiilsust ohustavaid riske. Kogu abi suhtes, mida EMF oma liikmetele annab, kohaldatakse majanduspoliitilisi tingimusi, mille eesmärk on kõrvaldada neis riikides esinevad puudused, taastada kiiresti usaldusväärne ja jätkusuutlik majanduslik ja rahaline olukord ning ennistada nende suutlikkus end täielikult finantsturgudel rahastada või siis sellist suutlikkust suurendada.

- **Vahendi valik**

Käesolev õigusakt esitatakse määrusena, sest sellega luuakse liidu raamistikus uus organ, mis aitab tagada finantsstabiilsust, ning see peab olema tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Põhiõigused**

EL seisab põhiõiguste kaitsmisel rangete nõuete eest ning on alla kirjutanud mitmele erinevale inimõiguste konventsioonile. Ettepanekul võib olla vahetu mõju neile õigustele, nagu need on loetletud Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“), mis on ELi aluslepingute lahutamatu osa, ja Euroopa inimõiguste konventsioonis.

Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige hartas tunnustatud õigusi, vabadusi ja põhimõtteid, eriti õigust pidada läbirääkimisi kollektiivlepingute üle, neid sõlmida ja jõustada ning kollektiivse tegutsemise õigust, isikuandmete kaitset ja õigust tutvuda dokumentidega, ning määrust tuleks rakendada kooskõlas nende õiguste ja põhimõtetega. Praeguse ESMi integreerimisega liidu raamistikku laiendab määrus vastavalt harta kohaldamisala.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekul ei tohiks olla eelarvele mingisugust mõju. EMFi kapitali märgivad euroala liikmesriigid. Liit ei vastuta oma eelarvega fondi kulude ega kahjumi eest, sest fondil on oma eraldi rahastatav eelarve.

5. MUU TEAVE

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Kavandatava määruse I osas (artiklid 1 ja 2) nähakse ette EMFi loomine liidu raamistikus. Selles osas on ka säte, milles käsitletakse ESMi ja EMFi vahelise õigusjärgluse küsimusi. Euroala liikmesriigid peaksid andma kas individuaalsetes dokumentides või lihtsustatud mitmepoolses aktis oma nõusoleku ESMi kapitali üleviimiseks uude organisse. Nagu on täpsemalt kirjeldatud põhikirjas, jääks EMFi lubatud kapital võrreldes ESMi kapitaliga endiseks.

Kavandatava määruse II osas (artiklid 3–6) käsitletakse õiguslikel põhjustel ja sooviga võtta arvesse Euroopa Liidu Kohtu Meroni kohtuasja, nõukogu rolli. Nõukogu peaks kiitma heaks otsused, mille on teinud juhatajate nõukogu ja direktorite nõukogu oma kaalutusõiguse alusel. Selles osas nähakse ka ette kord, mida EMF peab järgima, kui ta annab aru Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile. ESMi suhtes ei ole selle asutamislepingus taolist korda kehtestatud. EMFilt nõutakse, et ta esitaks eespool nimetatud liidu institutsioonidele aastaaruande koos oma raamatupidamise aastaaruande ja finantsaruannetega. Parlament võib kutsuda tegevdirektori aru andma või tegevdirektor võib ise sellist kutset taotleda. Samuti peaks EMF vastama parlamendi suulistele või kirjalikele küsimustele. Ette tuleks näha võimalus korraldada konfidentsiaalseid suulisi arutelusid, nagu seda tehakse Ühtse Kriisilahendusnõukogu ja ühtse järelevalvemehhanismi puhul, võttes arvesse EMFi ülesannete täitmist käsitlevate arutelude tundlikku ja konfidentsiaalset laadi. Lisaks sätestatakse määruses riikide parlamentide tugevam kontrolliõigus võrreldes ESMi asutamislepingu sätetega. See õigus on põhjendatud EMFi otsuste mõjuga tema liikmete majanduspoliitilisele olukorrale.

Kavandatava määruse III osas (artiklid 7 ja 8) käsitletakse liidu õigusaktides esinevaid viiteid ESMile ning selles osas on ka säte kavandatava määruse jõustumise kohta.

Käesolevale kavandatavale määrusele lisatud EMFi põhikirja I osas (artiklid 1–3) käsitletakse EMFi õiguslikku seisundit: EMF on liidu organ ja juriidiline isik. Lisaks sellele käsitletakse

EMFi liikmeid (artikkel 2): nendeks on euroala liikmesriigid. See langeb ühte praeguse ESMi nõuetega liikmete kohta. Kõnealus osas on lisaks sätestatud fondi eesmärgid ja ülesanded. Samamoodi nagu ESM, annab ka EMF oma liikmetele (euroala liikmesriikidele) finantsstabiilsuse toetust. Lisaks ESMi praeguse ainsa ülesande ülevõtmisele hakkab EMF täitma veel uut ülesannet, nimelt pakkuma Ühtse Kriisilahendusnõukogu toetuseks krediidiiline või tagatise ühtse kriisilahendusfondi kaitsemeetme jaoks. Ühtse kriisilahendusfondi rahastamiseks sõlmitakse avaliku rahastamise kokkulepped (kaitsemeede) määruse nr 806/2014 artikli 74 tähenduses.

Käesolevale kavandatavale määrusele lisatud EMFi põhikirja II osas (artiklid 4–7) käsitletakse EMFi struktuuri ja otsuste tegemise korda, sealhulgas kohaldatavat hääletamiskorda. Sarnaselt ESMile on EMFi juhatajate nõukogu, direktorite nõukogu ja tegevdirektor, keda abistab tegevjuhtkond. Hääletamiskorra kategooriad, mis on sätestatud ESMi asutamislepingus, jäävad EMFi puhul samaks. Eristatakse nelja eri kategooriat: i) ühehäälsus, ii) suurendatud kvalifitseeritud häälteenamus (85 %), iii) kvalifitseeritud häälteenamus (80 %) ja iv) lihthäälteenamus. Sarnaselt ESMi asutamislepingu sätetele võetakse ühehäälselt vastu otsuseid, millel on liikmesriikidele vahetu suur finantsmõju (s.o otsused laenuandmisvõime kohta või kapitali sissenõudmise kohta, kui see ei ole parasjagu hädavajalik). Otsused EMFi liikmetele finantsstabiilsuse andmise või väljamaksete tegemise kohta võetakse nüüd aga varasema vastastikuse kokkuleppe asemel vastu suurendatud kvalifitseeritud häälteenamusega (85 %). Lisaks muule on kavandatava määruse põhikirjas nüüd tegevdirektori ametissenimetamise menetluse raames erinevalt praegusest ette nähtud nõuandev roll Euroopa Parlamendile. ESMi muudest õigusaktidest tulenevalt on lisatud ka täiendavad selgitused EMFi tegevdirektori rolli ja tegevjuhtkonna kohta. Lõpuks nähakse II osas ette ka juhatajate nõukogu ja direktorite nõukogu liikmete ja asendusliikmete tasustamise eeskirjad.

Kavandatava EMFi põhikirja III osas (artiklid 8–11) käsitletakse EMFi lubatud aktsiakapitali suurust ja laenuandmisvõimet. EMFi laenuandmisvõime ja lubatud aktsiakapital tuleks võrreldes ESMi praeguse olukorraga täielikult säilitada. Varuks jäetakse võimalus EMFi aktsiakapitali ja laenuandmisvõimet muuta (see võimalus on olemas ka praegu).

Põhikirja IV osas (artiklid 12–21) on sätestatud EMFi stabiilsustoetuse andmise põhimõtted ja EMFi liikmetele finantsstabiilsuse toetuse andmise menetlus ning loetletud EMFi käsutuses olevad muud finantsinstrumendid. Need põhimõtted ja menetlused on samad nagu ESMi asutamislepingus sätestatud põhimõtted ja menetlused, välja arvatud asjaolu, et EMFi antakse ülesanne rääkida läbi finantsstabiilsuse toetuse rakendamise kaasa käiva vastastikuse mõistmise memorandumide üle ja sellele alla kirjutada. Lisatud on ka selge viide ELi toimimise lepingu artiklile 152 ja põhiõiguste hartale, kinnitamaks, et määrus ei lähe EMFi liikmetele finantsstabiilsuse toetuse andmise kontekstis vastuollu kollektiivlääbirääkimiste ja kollektiivse tegutsemise õigusega. Lisaks ESMi asutamislepingu vahenditele, mis on ette nähtud finantsstabiilsuse toetuse andmiseks euroala liikmesriikidele, integreeritakse fondi põhikirja krediidiastutuse otsese rekapiitaliseerimise vahend. See vahend loodi alles pärast ESMi asutamislepingu jõustumist selle artiklis 19 sisalduva volitusklausli alusel.

Kavandatava EMFi põhikirja V osas (artiklid 22–24) nähakse ette kaitsemeede, mille tagavad EMF ja euroalasse mittekuuluvad, kuid pangandusliidus osalevad liikmesriigid. Võrreldes ESMi praeguse eesmärgi ja ülesannetega, oleks krediidiinide ja tagatiste pakkumine Ühtsele Kriisilahendusnõukogule EMFi jaoks täiesti uus ülesanne. Ühtse kriisilahendusfondi kaitsemeetme jaoks mõeldud täitmata kulukohustuste kogusumma suhtes kohaldatakse

ülempiiri 60 000 miljonit eurot. Seda ülempiiri võidakse suurendada. Juhatajate nõukogu peaks võtma kokkuleppel euroalasse mittekuuluvate, ent pangandusliidus osalevate liikmesriikidega vastu Ühtse Kriisilahendusnõukogu toetamise finantstingimused. Selleks et tagada vahendite kiire kättesaadavus, antakse tegevdirektorile õigus otsustada krediidiliini kasutuselevõtu või Ühtsele Kriisilahendusnõukogu kohustustele tagatise andmise üle. Juhul kui toetust on tarvis seoses kriisilahendusskeemiga, võib Ühtne Kriisilahendusnõukogu seda taotleda enne asjaomase kriisilahendusskeemi vastuvõtmist.

Kavandatava EMFi põhikirja VI osas (artiklid 25–28) käsitletakse EMFi finantsjuhtimise küsimusi. Selle sätted kattuvad ESMi asutamislepingu sätetega.

Põhikirja VII osas (artiklid 29–35) on esitatud EMFi finantssätted. Selles osas sisalduvad sätted kattuvad ESMi asutamislepingu ja ESMi muude õigusaktide sätetega ning sisaldavad eeskirju EMFi eelarve ja selle koostamise, raamatupidamise aastaaruande, finantsaruannete ja aastaaruande, sise- ja välisauditi funktsiooni ning auditikomisjoni rolli kohta.

Põhikirja VIII osas (artiklid 36–41) on hulk sätteid EMFi asukoha kohta ja tema võimaluse kohta sõlmida asukohaleping. Lisaks sellele kehtivad EMFi suhtes protokollis nr 7 sätestatud privileegid ja immunitetid. Praegu kehtivaid privileege ja immunitete, mis on ette nähtud ESMi asutamislepinguga, ei saa õiguslikel põhjustel üle kanda. VIII osas on samuti esitatud EMFi töötajate suhtes kohaldatavad personalieeskirjad. Lisada tuleks ka eeskirjad konfidentsiaalsuse ja teabevahetuse kohta – sellised eeskirjad, mis oma olemuselt küll erinevad, leiab ka ESMi muudest õigusaktidest.

Kavandatavale määrusele lisatud EMFi põhikirja IX osas (artiklid 42–44) on sätestatud üleminekukord EMFi uute liikmete sissemaksete tegemiseks lubatud aktsiakapitali. See säte kattub ESMi liikmete jaoks ESMi asutamislepingus esitatud sättega, tingimusel et käesoleva määruse asjaomast artiklit kohaldatakse ainult EMFi uute liikmete suhtes, kes ühinevad fondiga edaspidi, kui nad on kasutusele võtnud euro. ESMi asutamislepingus sisalduv kapitali märkimise ajutise korrigeerimise eeskiri jääb kehtima ka EMFi kontekstis.

Põhikirja X osa (artiklid 45–47) sisaldab mitmesuguseid sätteid läbipaistvuse kohta. Lisaks nähakse selles osas ette pettusevastased meetmed, dokumentidele juurdepääsu eeskirjad ja keelenõuded.

Ettepanek:

NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega luuakse Euroopa Valuutafond

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 352,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust²²,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut,

toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Enneolematu finants- ja majanduskriis, mis tabas maailma ja Euroopa Liitu 2007. aastal, ohustas tõsiselt finantsstabiilsust ja pärssis majanduskasvu, ning kriisi tulemusena suurenes mitmes liikmesriigis märgatavalt valitsemissektori ülemäärane eelarvepuudujääk ja võlakooormus, mis sundis neid taotlema finantsabi nii liidu raamistikus kui ka sellest väljaspool.
- (2) Kriis tõi nähtavale asjaolu, et liidul puudusid piisavalt tugevad vahendid, millega astuda kiiresti ja otsustavalt vastu finantsstabiilsust ohustavatele probleemidele. Need vahendid on euroala, selle liikmesriikide, liidu kodanike ja teiste majanduselus osalejate stabiilsuse tagamiseks äärmiselt olulised ja aitavad väga suurel määral tugevdada usaldust ühisraha vastu.
- (3) Vastuseks mitme liikmesriigi laenuvõtmise tingimuste erakordsele halvenemisele, mida ei olnud enam võimalik selgitada majanduse põhinäitajatega ja mis ohustas liidu finantsstabiilsust, võeti vastu hulk meetmeid, mõned neist väljaspool liidu raamistikku.
- (4) Esiteks loodi 2010. aastal Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (edaspidi „EFSM“), mille kaudu sai liit anda liikmesriikidele finantsabi. See mehhanism võimaldas liidul koordineeritult, kiiresti ja aktiivselt reageerida konkreetsetes riigis tekkinud akuutsetele raskustele, aga selle finantssuutlikkus oli piiratud ja see oli loodud ajutise vahendina.
- (5) Teiseks löid rahaühikuna eurot kasutavad liikmesriigid 2010. aastal isekeskis veel ajutise Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (edaspidi „EFSF“). Sellest fondist on finantsabi antud Iirimale, Portugalile ja Kreekale. EFSF emiteeris antava finantsabi rahastamiseks kapitaliturgudel võlakirju ja muid võlainstrumente. Fondist muud finantsabi ei anta, sest seda ülesannet täidab praegu ainult Euroopa stabiilsusmehhanism (edaspidi „ESM“).

---

²² ELT C , , lk .

- (6) Kolmandaks jõudis Euroopa Ülekogu 17. detsembril 2010 kokkuleppele vajaduses luua nende liikmesriikide jaoks, kelle rahaühik on euro, alaline stabiilsusmehhanism, millega asendatakse EFSF ja mille kaudu antakse võimalikku uut rahalist toetust.
- (7) Euroopa stabiilsusmehhanism loodi rahvusvahelise finantseerimisasutusena 2. veebruari 2012. aasta asutamislepinguga, mis sõlmiti väljaspool liidu raamistikku. ESM võttis üle EFSFi ülesande anda finantsabi liikmesriikidele, kelle rahaühik on euro, ja alustas tegevust 2012. aasta oktoobris.
- (8) Aastate jooksul on ESM euroalal finantsstabiilsuse säilitamisele otsustavalt kaasa aidanud. Selleks on ta pakkunud täiendavat finantstoetust raskustes olevatele euroala liikmesriikidele. ESMi ümberkujundamine Euroopa Valuutafondiks (edaspidi „EMF“) tugevdab veelgi tema rolli institutsioonina. See aitab luua ELi tasandil uut sünergiat, eelkõige läbipaistvuse, ELi finantsvahendite tõhususe ja õigusliku kontrolli näol, ning pakub liikmesriikidele paremat tuge. Samuti aitab see veelgi parandada koostööd komisjoniga ja aruandlust Euroopa Parlamendi ees. Seejuures ei mõjutata seda, kuidas riikide valitsused oma parlamentide ees vastutavad, ja säilitatakse ESMi kohustused.
- (9) ESMi integreerimine liidu raamistikku, luues EMFi, aitab samuti kaasa läbipaistvuse suurendamisele ja aruandekohustuse tugevdamisele Euroopa majandus- ja rahaliidus. Kriisi haripunktis tehti euroala liikmesriikide ja nende kodanike jaoks kaugeleulatuvaid otsuseid. Keskne roll, mida ESM täitis finantsstabiilsuse tagamisel rangete tingimuste alusel, õigustab tema integreerimist liidu raamistikku, et tagada tihedam dialoog, vastastikune usaldus ning tugevam demokraatlik aruandekohustus liidu otsustusprotsessides ja nende protsesside legitiimsus. EMF peaks seetõttu andma aru Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (10) Euroopa Parlamendi tehtava demokraatliku kontrolli tõhustamiseks peaks EMF andma igal aastal aru oma ülesannete täitmise kohta. Parlamendile tuleks anda õigus esitada suulisi ja kirjalikke küsimusi ja korraldada kuulamisi. Arvestades EMFi tegevuse tundlikku olemust ja selle mõju finantsturgudele, peaks parlamendil olema võimalik korraldada EMFi tegevdirektoriga konfidentsiaalseid suulisi arutelusid seoses edusammudega, mida on tehtud EMFi liikmele finantsstabiilsuse toetuse andmisel või selle rakendamisel, aga ka seoses Ühtsele Kriisilahendusnõukogule antava finantstoetusega.
- (11) Läbipaistvuse ja demokraatliku kontrolli tagamiseks peaks riikide parlamentidel olema õigus saada EMFi tegevuse kohta teavet ja alustada fondiga dialoogi. EMFi liikme parlament peaks saama kutsuda fondi tegevdirektori osalema arutelul, millel käsitletakse edusamme, mis on tehtud finantsstabiilsuse toetuse andmisel, ja selle meetme mõju asjaomasele EMFi liikmele. Selline mõttevahetus võib aidata süvendada EMFi ja selle asjaomase liikme vahelist vastastikust mõistmist.
- (12) Euroopa Liidu lepingus ja Euroopa Liidu toimimise lepingus ei ole konkreetse õigusliku aluse vormis ette nähtud vajalikke volitusi, mille alusel luua alaline liidu organ, mille ülesanne on anda toetust finantsstabiilsuse tagamiseks euroalal ja neis liikmesriikides, kelle rahaühik ei ole euro, kuid kes osalevad pangandusliidus.
- (13) Kuna selline konkreetne õiguslik alus puudub, võib nõukogu Euroopa Parlamendi nõusolekul luua EMFi meetmena, mis on vajalik aluslepingute mõne eesmärgi saavutamiseks ELi toimimise lepingu artikli 352 tähenduses.
- (14) Kuna rahaühikuna eurot kasutavate liikmesriikide vahel on tugevad vastastikused seosed, võivad nende liikmesriikide finantsstabiilsust ohustavad tõsised riskid ohustada kogu euroala finantsstabiilsust. Seepärast peaks EMF andma rahaühikuna

eurot kasutavatele liikmesriikidele finantsstabiilsuse toetust, kui see on hädavajalik euroala või selle liikmesriikide finantsstabiilsuse tagamiseks.

- (15) Liidu meetmed on seega vajalikud, et saavutada kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikega 4 eesmärk rajada majandus- ja rahaliit, mille rahaühik on euro, ning kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikega 3 eesmärk taotleda Euroopa kestlikku arengut, mis põhineb tasakaalustatud majanduskasvul, hindade stabiilsusel ja tugeva konkurentsivõimega sotsiaalsel turumajandusel, mille eesmärk on saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress. Veelgi enam – euroala, rahaühikuna eurot kasutavate liikmesriikide ja eurot mittekasutavate, kuid pangandusliidus osalevate liikmesriikide finantsstabiilsuse tagamine teenib eesmärki kujundada välja tihedam, õiglasem ja vastupidavam majandus- ja rahaliit.
- (16) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid eraldi piisavalt saavutada ja neid saab seega meetme ulatuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.
- (17) EMF tuleks liidu õiguse kohaselt luua liidu organi ja juriidilise isikuna.
- (18) EMFi toimimist tuleks reguleerida käesoleva määruse ja EMFi põhikirjaga (põhikiri on käesoleva määruse lahutamatu osa). EMFi põhikiri peaks sisaldama asjakohaseid sätteid, milles käsitletakse fondi õiguslikku seisundit, liikmeskonda, eesmärke ja ülesandeid, korraldust ja otsuste tegemise menetlusi, laenuandmisvõimet ja kapitali, korda, mille alusel antakse stabiilsustoetust rahaühikuna eurot kasutavatele liikmesriikidele, ja korda, mille alusel antakse toetust Ühtsele Kriisilahendusnõukogule, fondi finantssätteid ja finantsjuhtimise korda, üleminekukorda EMFi uute liikmete algkapitali sissemaksete tegemiseks, kapitali märkimise aluse ajutise korrigeerimise korda ja mitmesuguseid üldsätteid.
- (19) ESMi tegevuse sujuva jätkumise ja nõutava õiguskindluse tagamiseks tuleks ESM asendada EMFiga nii, et viimane võtaks üle ESMi õigusliku seisundi, sealhulgas kõik õigused ja kohustused.
- (20) Kui EMFist saab ESMi õigusjärglane, ei kaasne sellega rahaühikuna eurot kasutavatele liikmesriikidele uusi rahalisi kohustusi seoses nende sissemaksetega EMFi lubatud aktsiakapitali, mille nad on juba märkinud.
- (21) Kuna ESM on oma õiguslikult laadilt rahvusvaheline finantseerimisasutus, mis põhineb nende liikmesriikide vahel sõlmitud rahvusvahelisel lepingul, kelle rahaühik on euro, peaks juhatajate nõukogu kui ESMi kõrgeim otsuseid tegev organ, kes esindab ESMi asutamislepingu osalisi, andma õigusjärgluse ja märgitud kapitali üleminekule oma eelneva heakskiidu. Üleminek lõppeb käesoleva määruse jõustumisega või ESMi nõusoleku saamisega, olenevalt sellest, kumb neist on hilisem.
- (22) Kui käesolev määrus jõustub, peaksid kõik liikmesriigid, kelle rahaühik on euro ja kes on praegu ESMi asutamislepingu osalised, saama EMFi liikmeks. Igast liikmesriigist, kes võtab kasutusele euro, peaks seega saama EMFi liige, kellel on kõik samad õigused ja kohustused nagu olemasolevatel EMFi liikmetel.
- (23) Selleks et EMFi uus liige saaks kasutada käesoleva määrusega antud õigusi, sealhulgas hääleõigust, peaks ta märkima oma lubatud aktsiakapitali.
- (24) Liikmesriikide suhtes, kes võtavad euro kasutusele pärast käesoleva määruse jõustumist, tuleks kehtestada ESMi asutamislepingus sisalduvaga sarnane üleminekukord. Nendel liikmetel peaks olema võimalus tasuda oma sissemakse EMFi

kapitali osamaksetena. Kui EMFi uue liikme SKP elaniku kohta on EMFiga ühinemisele eelnenud aastal alla 75 % liidu keskmisest SKPst elaniku kohta, tuleks tema kapitali märkimise alust sissemaksete tegemiseks ajutiselt korrigeerida. Sellist ajutist korrigeerimist tuleks kohaldada kaheteistkümne aasta jooksul.

- (25) EMFi stabiilsustoetust tuleks anda rangetel majanduspoliitilistel tingimustel. Nimetatud tingimused peaksid olema asjaomase finantsabi andmise vahendi puhul asjakohased.
- (26) Finantsabi andmise majanduspoliitilised tingimused tuleks kindlaks määrata vastastikuse mõistmise memorandumis ja need peaksid olema täielikult kooskõlas ELi toimimise lepinguga ette nähtud majanduspoliitika koordineerimise meetmetega. Vastastikuse mõistmise memorandumi sõlmimisel ning selle rakendamise jälgimisel ja kontrollimisel tuleks lähtuda sotsiaalse mõju hinnangust.
- (27) Selleks et astuda kriisile reageerimiseks samm pangandusliidu suunas, loodi nõukogu määrusega (EL) nr 1024/2013²³ ühtne järelevalvemehhanism ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 806/2014²⁴ ühtne kriisilahenduskord, mis hõlmab nii liikmesriike, kelle rahaühik on euro, kui ka liikmesriike, kelle rahaühik ei ole euro, kuid kes otsustavad vastavalt määruse (EL) nr 1024/2013 artiklile 7 osaleda ühtses järelevalvemehhanismis (edaspidi „osalevad liikmesriigid“) ning kellele laienevad seetõttu seoses krediitiasutustega EKP järelevalvevolitused ja Ühtse Kriisilahendusnõukogu kriisilahendusvolitused.
- (28) Liidu tasandi järelevalve ja kriisilahendusmeetmetega toetatakse pangandusliidu loomist. Selleks et määrusega (EL) nr 806/2014 loodud Ühtne Kriisilahendusnõukogu saaks kesktasandi kriisilahendusasutusena täita ülesandeid, mis talle pangandusliidu raames krediitiasutuste puhul on usaldatud või usaldatakse, peaks EMF pakkuma talle krediidiiliinide ja tagatiste kaudu finantstoetust.
- (29) Ühtse kriisilahenduskorra raames loodi ka ühtne kriisilahendusfond. Seda rahastatakse riigi tasandil pankadelt kogutavatest ja liidu tasandil koondatavatest osamaksetest. Vastavalt määruse (EL) nr 806/2014 artiklile 74 võib Ühtne Kriisilahendusnõukogu sõlmida kriisilahendusfondile täiendavate rahaliste vahendite tagamiseks avaliku rahastamise kokkulepped, kui *ex ante* ja *ex post* osamakset ei ole fondi kohustuste täitmiseks piisavad.
- (30) EMFi peaksid olema piisavad rahalised vahendid, et täita oma ülesandeid tulemuslikult. Võttes arvesse liidu vahendite piiratust, peaksid EMFi liikmed eraldama piisavad vahendid vastavalt neile käesoleva määrusega antud õigustele. See peaks kajastuma asjakohases juhtimis- ja hääletamiskorras, mis tagab liikmetele piisava kontrolli nende eraldatud vahendite kasutamise üle.
- (31) EMFi konkreetsest rahastamise struktuurist tulenevalt peaks iga EMFi liikme hääleõigus peegeldama tema rahalise osaluse kaalu EMFis. Seega tuleks hääletamiskorras, mida EMFi juhtorganid otsuste tegemisel kasutavad, lähtuda ESMi asutamislepingus juba sätestatud korrast, et tagada võimalikult suurel määral olemasolevate hääletamistavade jätkumine.

²³ Nõukogu 15. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1024/2013, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 806/2014, millega kehtestatakse ühtsed eeskirjad ja ühtne menetlus krediitiasutuste ja teatavate investeerimisühingute kriisilahenduseks ühtse kriisilahenduskorra ja ühtse kriisilahendusfondi raames ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 225, 30.7.2014, lk 1).

- (32) Selliste liikmesriikide esindajad, kelle rahaühik ei ole euro, kuid kes osalevad pangandusliidus, peaksid samuti osalema juhatajate nõukogu koosolekutel, kui arutatakse Ühtse Kriisilahendusnõukogu toetuseks pakutavate krediidiliinide või tagatistega seotud küsimusi.
- (33) Juhatajate nõukogul ja direktorite nõukogul peaks olema võimalik luua alalisi või ajutusi komiteesid ja allorganeid, kui nad leiavad, et see on vajalik või asjakohane nende või tegevdirektori nõustamiseks või muul viisil abistamiseks nende ülesannete täitmisel. Nende ülesanded, koosseis ja tegevus tuleks määrata kindlaks asjaomase organi siseselt. Sellistel komiteedel ega allorganitel ei tohiks olla õigust teha otsuseid.
- (34) Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleks teha EMFi raames majanduspoliitikaga seotud ja suurt kaalutusõigust hõlmavaid otsuseid ainult liidu institutsioonide heakskiidul ja vastutusel. Volitus selliseid otsuseid ELi toimimise lepingu artikli 291 kohaselt heaks kiita tuleks anda nõukogule tulenevalt aluslepingutes sätestatud volitustest liikmesriikide majanduspoliitika koordineerimiseks ja liidu teistest õigusaktidest.
- (35) Vahendite puhul, mille eesmärk on anda EMFi liikmetele stabiilsustoetust, kujutab käesolev määrus endast ELi toimimise lepingu artikli 352 kohast vajalikku meetet selliste volituste täiendamiseks, mis on sätestatud neid liikmesriike käsitlevates aluslepingute sätetes, kelle rahaühik on euro (ELi toimimise lepingu artiklid 136–138). Nende sätete kohaselt hääletavad nõukogu meetmete vastuvõtmisel ainult neid liikmesriike esindavad liikmed, kelle rahaühik on euro. Stabiilsustoetuse puhul piirdub käesolev määrus selliste vahendite kasutamisega, mille liikmesriigid, kelle rahaühik on euro, on teinud üksteisele kättesaadavaks, et tagada euroala stabiilsus. Seepärast tuleks eelmises põhjenduses osutatud otsuste heakskiitmisel nõukogus peatada nende liikmesriikide hääleõigus, kes ei kuulu euroalasse, et hääletaksid ainult neid liikmesriike esindavad nõukogu liikmed, kelle rahaühik on euro.
- (36) Tuleks ette näha kiirmenetlus, et nõukogu saaks EMFi juhtorganite otsuseid heaks kiita või neile vastuväiteid esitada, kui olukord nõuab kiireloomulist finantsstabiilsuse toetuse andmist EMFi liikmele. Sellisel juhul peaks juhatajate nõukogu esimehel olema võimalik taotleda, et nõukogu kiidaks otsuse heaks või esitaks sellele vastuväiteid 24 tunni jooksul alates otsuse edastamisest. Kiirmenetlust võiks kasutada finantstingimuste ja finantsabi andmise lepingute heakskiitmiseks, kui EMF pakub Ühtsele Kriisilahendusnõukogule krediidiliinide ja tagatiste kaudu toetust.
- (37) Juhatajate nõukogul peaks olema õigus võtta vastu EMFi tegevuse praktilisi külgi reguleeriv kodukord. Selle kodukorraga tuleks asendada ESMi muud õigusaktid ning juhatajate nõukogu ja direktorite nõukogu kodukord.
- (38) EMFi laenuandmisvõime peaks olema vähemalt 500 000 miljonit eurot. Nimetatud summa vastab ESMi praegusele laenuandmisvõimele. Juhatajate nõukogul peaks olema võimalik laenuandmisvõimet suurendada, kui ta peab seda asjakohaseks, et EMF saaks täita oma eesmärgi ja sellega seotud ülesandeid. Kuna sellisel otsusel on EMFi liikmetele oluline finantsmõju, peaks juhatajate nõukogu võtma selle vastu ühehäälselt. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel peaks juhatajate nõukogul olema samuti võimalik laenuandmisvõimet ajutiselt vähendada, kui seda on vaja, et EMF saaks täita oma ülesandeid.
- (39) EMFi algne lubatud aktsiakapital peaks mahult vastama ESMi lubatud aktsiakapitalile. EMFi lubatud aktsiakapital peaks olema 704 798,7 miljonit eurot ja jagunema võrdse väärtusega aktsiateks, mida peaksid saama märkida ainult liikmesriigid, kelle rahaühik

on euro. EMFi iga liikme vastutus peaks piirduma tema osaga lubatud aktsiakapitalis. EMFi liikmed ei tohiks vastutada EMFi kohustuste eest. Liit ei tohiks vastutada oma eelarvega EMFi kulude ega kahjumi eest.

- (40) Juhatajate nõukogul peaks olema võimalik algset lubatud aktsiakapitali suurendada, kui ta peab seda asjakohaseks, et EMF saaks täita oma eesmärgi ja sellega seotud ülesandeid. Uus aktsiakapitali summa ja aktsiate jaotus EMFi liikmete vahel tuleks avaldada *Euroopa Liidu Teatajas*.
- (41) Sarnaselt ESMiga annab EMF oma liikmele stabiilsustoetust, kui kõnealuse liikme tavapärane juurdepääs turupõhisele rahastamisele on häiritud või on oht, et see võib aset leida.
- (42) Kuna EMFi finantsabi tagasimaksmine sõltub olulisel määral finantsabiga seotud tingimustest, tuleks EMF kaasata vastastikuse mõistmise memorandumi läbirääkimisse ja sellele allakirjutamisse.
- (43) EMFil peaks olema võimalik kasutada kõiki praegu ESMile kättesaadavaid rahastamisvahendeid, sealhulgas anda ennetavat finantsabi, EMFi liikmete krediidasutuste rekapiitalseerimiseks antavat finantsabi ja EMFi liikmete krediidasutuste otseseks rekapiitalseerimiseks antavat abi, pakkuda laenu ning osta esmas- ja järelturul EMFi liikmete võlakirju.
- (44) Ennetava finantsabi kujul antava finantsstabiilsuse toetuse eesmärk on võimaldada EMFi liikmetel saada EMFi abi enne, kui neil tekivad suured raskused rahastamise leidmisel kapitaliturgudel, et toetada usaldusväärset poliitikat ja hoida ära kriisiolukordi. Ennetav finantsabi aitab EMFi liikmetel, kelle majandustingimused on endiselt usaldusväärsed, säilitada pideva juurdepääsu turupõhisele rahastamisele, sest see suurendab nende makromajanduslike tulemuste usaldusväärsust ja tagab samal ajal piisava kaitse.
- (45) EMFi liikmetele krediidasutuste rekapiitalseerimiseks antavat finantsabi, mida antakse laenu kujul, tuleks kasutada juhul, kui rahalised või majandusraskused ei tulene otseselt eelarve- ega struktuuripoliitikast, vaid finantssektorist. Seepärast tuleks krediidasutuste rekapiitalseerimiseks antavat finantsabi EMFi liikmetele anda väljaspool makromajandusliku kohandamise programmi.
- (46) Krediidasutuste otsese rekapiitalseerimise vahendiga soovitakse tagada kogu euroala ja selle liikmesriikide finantsstabiilsus erijuhtudel, mil EMFi liikme finantssektoris tekivad järsku tõsised raskused, mida ei saa kõrvaldada ilma oluliselt ohustamata riigi eelarve jätkusuutlikkust, kuna esineb tõsine oht, et raskused kanduvad finantssektorist üle riigile. Selle vahendi kasutamist võiks kaaluda ka juhul, kui muude lahenduste tulemusena satuks ohtu EMFi liikme pidev juurdepääs turule. Vahendi eesmärk on aidata krediidasutuse otsese rekapiitalseerimisega kõrvaldada oht, et raskused kanduvad finantssektorist üle riigile, ning vähendada tõenäosust, et haavatava finantssektori ja riigi halveneva krediidivõimelisuse vahel tekib nõiarering, juhul kui krediidasutust ei saa rekapiitalseerida EMFi laenuga.
- (47) Samuti tuleks ette näha laenu kujul antav finantsstabiilsuse toetus, et aidata EMFi liikmeid, kes vajavad ulatuslikku rahastamist, kuid on suurel määral kaotanud juurdepääsu turupõhisele rahastamisele, sest nad ei suuda leida laenuandjat või laenuandjad pakuvad rahastamist ülemäärase hinnaga, mis kahjustaks riigi rahanduse jätkusuutlikkust.
- (48) Nii nagu ESMi laenudel, peaks ka EMFi laenudel ja tagasimaksmata ESMi laenudel tulevikus olema sarnaselt Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) laenudega eelisvõla

staatus. Samal ajal peaks EMFi laenudel olema eelisvõla staatus EMFi laenude suhtes. Selline staatus peaks kehtima alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast.

- (49) Kuna selleks et säilitada või taastada EMFi liikme juurdepääs turule, ei piisa makromajandusliku kohandamisprogrammi raames pakutavatest tavapärastest laenudest või ennetava finantsabi raames ette nähtud vahendite kasutamisest, peaks EMFi ühtlasi olema võimalik osta esmasturu toetusvahendi raames esmasturul võlakirju või muid võlaväärtpabereid, mille EMFi liige on emiteerinud.
- (50) EMFi peaks olema võimalik osta EMFi liikmete võlakirju ka järelturul. Järelturu toetusvahendi eesmärk on toetada EMFi liikme valitsemissektori võlaturu nõuetekohast toimimist erandolukorras, kui turu puudulik likviidsus ohustab finantsstabiilsust, sest riigivõlakirjade intressimäärade tase võib muutuda jätkusuutmatuks ja EMFi liikme pangandussüsteemil võivad tekkida refinantseerimiskasused. EMFi sekkumine järelturul peaks tagama turutegemise, mis looks võlaturul teatava likviidsuse ja stimuleeriks investoreid ulatuslikumalt osalema EMFi liikme rahastamises.
- (51) Liikmesriigid, kelle rahaühik on euro, toetavad seda, et EMFi võlausaldaja staatus on võrdne teiste liikmesriikide staatusega, kes EFMi koordineerimisel annavad kahepoolset laenu.
- (52) Käesolev määrus ei tohiks mõjutada kohustust, mille ESMi asutamislepingu osalised on võtnud selle artikli 12 lõikega 3 ja mille kohaselt lisatakse euroala riikide kõigi selliste uute väärtpaberite tingimustesse, mille lunastustähtaeg on üle ühe aasta, ühise tegutsemise klauslid, ning seda tehakse ühtsel viisil, millega tagatakse nende samasugune õiguslik mõju.
- (53) Kui määruse (EL) nr 806/2014 artikli 70 alusel kogutud summadest ei piisa kriisilahenduse meetmete käigus ühtse kriisilahendusfondi kasutamise tulemusena tekkinud kahjumi või kulude katmiseks ning sama määruse artikliga 71 ette nähtud *ex post* osamakseid ei saa kohe kasutada, tuleks pakkuda Ühtsele Kriisilahendusnõukogule toetust krediitiliinide või tagatiste kaudu.
- (54) Võrdse kohtlemise nõuetekohaseks tagamiseks pangandusliidus peaksid selles osalevad liikmesriigid, kelle rahaühik ei ole euro, pakkuma Ühtsele Kriisilahendusnõukogule krediitiliine ja tagatise koos EMFiga ja samaväärsetel tingimustel.
- (55) Samuti peaksid pakkuma krediitiliine ja tagatise liikmesriigid, kelle rahaühik ei ole euro ja kes ei osale pangandusliidus, kuid teatavad ülejäänud liikmesriikidele, komisjonile, EKP-le ja Euroopa Pangandusjärelevalvele, et nad soovivad seada sisse tiheda koostöö EKPga talle nõukogu määrusega (EL) nr 1024/2013 usaldatud ülesannete täitmisel, tingimusel et EKP võtab vastu sellesisulise otsuse.
- (56) 1. jaanuaril 2024 võetakse ühtse kriisilahendusfondi vahendid täielikult ühiskasutusse. Määruses (EL) nr 806/2014 on sätestatud, et alates sellest kuupäevast peavad kõik pangandusliidus osalevad liikmesriigid tegema ühtsesse kriisilahendusfondi osamakseid ja erakorralisi *ex post* osamakseid kolmandatelt isikutelt saadud laenude tagasimaksmiseks vastavalt alusele, mis on määratud kindlaks nende osaluse suuruse ja riskiprofiili põhjal. Kuna Ühtsele Kriisilahendusnõukogule pakutava toetuse eesmärk on täiendada ühtse kriisilahendusfondi vahendeid, tuleks selleks, et määrata kindlaks, millise osa sellest toetusest annavad liikmesriigid, kelle rahaühik ei ole euro, kuid kes osalevad pangandusliidus ja EMFis, kasutada sama alust.

- (57) Juhatajate nõukogu peaks võtma vastu EMFi loodava kaitsemeetme suhtes kohaldatavad finantstingimused. Selleks et nõuetekohaselt kaasata osalevad liikmesriigid, kelle rahaühik ei ole euro, peaks EMF leppima nendega kokku Ühtsele Kriisilahendusnõukogule pakutavate krediidiiliinide ja tagatiste finantstingimustes ning neile kehtestatavas üldises ülempiiris, mida tuleks proportsionaalselt muuta iga kord, kui pangandusliiduga ühineb liikmesriik, kelle rahaühik ei ole euro.
- (58) Tegevdirektoril peaks olema õigus otsustada 12 tunni jooksul alates Ühtse Kriisilahendusnõukogu taotluse saamisest krediidiiliini kasutuselevõtmise või tagatise andmise üle Ühtse Kriisilahendusnõukogu kohustuste jaoks.
- (59) Selleks et ühtne kriisilahendusfond saaks täiendavaid rahalisi vahendeid kohe kasutada, peaks Ühtsel Kriisilahendusnõukogul olema võimalik esitada toetustaotlus enne asjaomase kriisilahendusskeemi vastuvõtmist. Seejuures tuleks määruse (EL) nr 806/2014 artiklis 18 sätestatud menetluse kohaselt konsulteerida komisjoniga. Tegevdirektori otsus kriisilahendusskeemi kohta peaks jõustuma alles pärast seda, kui kriisilahendusskeem on kõnealuse määruse artikli 18 kohaselt jõustunud. Nimetatud taotlus ja otsus ei tohiks pikendada määruse (EL) nr 806/2014 artiklis 18 sätestatud kriisilahendusmenetluse kehtivaid tähtaegu.
- (60) Vahendite väljamaksmist ja tagatise andmist käsitlevate otsuste tegemisel peaks tegevdirektor lähtuma ainult tingimusest, et Ühtse Kriisilahendusnõukogu tegevus vastab määrusele (EL) nr 806/2014, sealhulgas kohaldatavatele kohustuste teiseandmise normidele. Muid tingimusi ei tohiks seada.
- (61) Selleks et EMFil oleks võimalik jätkata finantstoetuse andmist oma liikmetele, kui nad seda vajavad, tuleks Ühtsele Kriisilahendusnõukogule pakutava toetuse ülempiiriks kehtestada 60 000 miljonit eurot. EMFil peaks siiski olema võimalik paindlikult reageerida kriisilahendusmeetmetest tulenevatele ettenägematutele rahastamisvajadustele. Seepärast peaks juhatajate nõukogul olema õigus seda ülempiiri vastavalt suurendada.
- (62) Ühtne Kriisilahendusnõukogu peaks kogu finantstoetuse, mille ta on saanud EMFilt ja osalevatelt liikmesriikidelt, kelle rahaühik ei ole euro, täielikult oma vahenditest, sealhulgas finantssektorilt saadud osamaksetest, tagasi maksma.
- (63) EMFi eelarve ning raamatupidamisarvestuse sise- ja välisauditi kohta tuleks kehtestada asjakohased õigusnormid. Kuna EMF on finantsturu osaleja, peaks tema finantsaruandeid ja raamatupidamisaruandeid auditeerima ja kinnitama sõltumatu välisaudiitor. Lisaks tuleks luua sõltumatu auditikomisjon, kelle ülesanne on kontrollida ja auditeerida EMFi raamatupidamisarvestust ning tagada EMFi nõuete järgimine, toimimine ja nõuetekohane riskijuhtimine. Ta peaks samuti jälgima ja vaatama läbi EMFi sise- ja välisauditi protsessi.
- (64) Sõltumatule välisaudiitorile ja auditikomisjonile antud volitused ei piira ELi toimimise lepingu artiklist 287 tulenevaid Euroopa Kontrollikoja volitusi.
- (65) EMFi suhtes tuleks kohaldada ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokoll nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta. Juhatajate nõukogu esimehel, eelkõige juhatajate nõukogu ja direktorite nõukogu liikmetel ning nende asendusliikmetel, peaksid EMFi liikmete esindajatena olema nimetatud protokoll artikliga 10 kehtestatud privileegid ja immunitetid.
- (66) Selleks et EMF saaks täita nii praegu ESMile usaldatud ülesandeid kui ka uusi ülesandeid, tuleks ette näha üleminekumeetmed, eelkõige tegevdirektori, tegevjuhtkonna ja selliste töötajate puhul, kes on praegu palgatud ESMiga sõlmitud

lepingu alusel. Üleminekumeetmed peaksid hõlmama ka praegu ESMis töötavaid kolmandate riikide kodanikke. Enne käesoleva määruse jõustumist palgatud ESMi töötajate suhtes tuleks ka edaspidi kohaldada kehtivat lepingulist korda. Pärast käesoleva määruse jõustumist palgatavate EMFi töötajate suhtes tuleks kohaldada personalieeskirju, muude teenistujate teenistustingimusi ja nende kohaldamiseeskirju.

- (67) EMFi töö konfidentsiaalsuse säilitamiseks tuleks tema juhtorganite liikmete ja töötajate, sealhulgas EMFi ülesannete täitmiseks tema liikmetega vahetatud töötajate või kõnealuste liikmete lähetatud töötajate suhtes kohaldada ametisaladuse hoidmise nõudeid, isegi pärast nende töökohustuste lõppemist. Tuleks kehtestada sellealane käitumisjuhend.
- (68) Konfidentsiaalsusnõue peaks kehtima ka juhatajate nõukogu koosolekule kutsutud vaatlejate ja nende liikmesriikide esindajate suhtes, kelle rahaühik ei ole euro, kuid kes osalevad pangandusliidus. EMFil peaks talle käesoleva määrusega antud ülesannete täitmiseks olema lubatud teatavatel tingimustel vahetada teavet oma liikmete, liidu asutuste ja organite ning teatavate riiklike ametiasutustega.
- (69) EMF peaks oma eesmärkide saavutamiseks tegema koostööd liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutustega ning nende kolmandate riikide ametiasutustega, kes annavad rahalist abi EMFi liikmele. Ühtlasi peaks EMFil olema õigus teha koostööd rahvusvaheliste organisatsioonide või üksustega, kes tegutsevad EMFi tegevusega seotud valdkondades. See hõlmab muu hulgas IMFi ja keskpankasid.
- (70) EMFi suhtes tuleks kohaldada liidu õigusnorme, milles käsitletakse üldsuse juurdepääsu dokumentidele. Hinnangu andmisel sellele, kas juurdepääs dokumendile tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1049/2001²⁵ artikli 4 põhjal keelata, peaks EMF võtma nõuetekohaselt arvesse vajadust kaitsta juhatajate nõukogu, direktorite nõukogu, nende komiteede, tegevjuhtkonna ja auditikomisjoni menetluse konfidentsiaalsust, EMFi finantsseisundit, samuti euroala, EMFi liikme või nõukogu määruse (EL) nr 1024/2013 artiklis 2 nimetatud osaleva liikmesriigi finantssüsteemi stabiilsust ning rahvusvahelisi, finants-, raha- või majandussuhteid.
- (71) Tulevikus võiks EMFi käsutusse anda ka uusi rahastamisvahendeid, näiteks selliste poliitiliste algatuste toetamiseks, mis on seotud stabiliseerimisfunktsiooni loomisega. Stabiliseerimisfunktsiooni eesmärk on leevendada suurte asümmeetriliste šokkide mõju. Selleks võetaks kõnealuse funktsiooni raames varem kindlaksmääratud kõlblikkuskriteeriumide alusel kiiresti ja automaatselt kasutusele vastutsüklilised ressursid. EMF saaks sellise funktsiooni rakendamist toetada, korraldades ja tehes kättesaadavaks kogu selle funktsiooni täitmiseks vajaliku turupõhise rahastamise.
- (72) Üks võimalusi, kuidas EMF saaks sel viisil stabiliseerimisfunktsiooni toetada, oleks pakkuda selle käivitamise korral asjaomasele EMFi liikmele laenu. Seejuures võiks EMFi laenu pakkuda ilma tingimusi esitamiseta, kuid stabiliseerimisfunktsiooni käivitamine nõuaks varem kindlaksmääratud kõlblikkuskriteeriumide täitmist,

---

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30.mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I OSA

EUROOPA VALUUTAFOND

Artikkel 1

Euroopa Valuutafondi loomine

1. Käesoleva määrusega luuakse Euroopa Valuutafond (edaspidi „EMF“).
2. EMFi põhikiri on esitatud käesoleva määruse lisas ja moodustab selle lahutamatu osa.

Artikkel 2

Euroopa stabiilsusmehhanismi õigusjärglus ja asendamine

1. EMFiga asendatakse Euroopa stabiilsusmehhanism (edaspidi „ESM“) ja jätkatakse selle tegevust, sealhulgas läheb EMFi üle ESMi õiguslik seisund koos kõigi õiguste ja kohustustega. Üleminek lõppeb käesoleva määruse jõustumisega või ESMi nõusoleku saamisega, olenevalt sellest, kumb neist on hilisem.
2. Kui ESM on isiku juba ametisse nimetanud või teda volitanud, siis kehtib see tema ametiaja lõpuni ka EMFi raames.

II OSA

NÕUKOGU ROLL JA ARUANDEKOHUSTUS

I jaotis

Nõukogu roll

Artikkel 3

Nõukogu roll

1. EMFi põhikirja artikli 8 lõike 6, artikli 9 lõike 1, artikli 10, artikli 11 lõike 4, artikli 11 lõike 5, artikli 11 lõike 6, artikli 13 lõike 2, artikli 13 lõike 4, artikli 14 lõike 1, artikli 14 lõike 2, artikli 15 lõike 1, artikli 15 lõike 2, artikli 19 lõike 1, artikli 19 lõike 4, artikli 16 lõike 1, artikli 16 lõike 2, artikli 17 lõike 1, artikli 17 lõike 2, artikli 18 lõike 1, artikli 18 lõike 3, artikli 22 lõike 4, artikli 22 lõike 5 ja artikli 23 lõike 1 kohased juhatajate nõukogu otsused, finantsabi andmise lepinguid käsitlevad artikli 13 lõike 3 kohased juhatajate nõukogu otsused ning artikli 9 lõike 2, artikli 14 lõike 4, artikli 15 lõike 4, artikli 19 lõike 5, artikli 16 lõike 4, artikli 17 lõike 4, artikli 18 lõike 5 ja artikli 23 lõike 3 kohased direktorite nõukogu otsused edastatakse viivitamata pärast nende vastuvõtmist koos põhjendustega nõukogule. Sellised otsused jõustavad ainult juhul, kui nõukogu need heaks kiidab.
2. Kui olukord nõuab kiireloomulist finantsstabiilsuse toetuse andmist EMFi liikmele vastavalt artiklile 16, võib otsuse vastu võtta kiirmenetluse teel. Sellisel juhul edastatakse asjaomane juhatajate nõukogu või direktori nõukogu otsus viivitamata pärast selle vastuvõtmist koos põhjendustega nõukogule. Esimehe taotluse korral arutab nõukogu otsust 24 tunni jooksul alates selle edastamisest. Nõukogu võib esitada otsuse suhtes vastuväiteid. Kui nõukogul on vastuväiteid, võib ta ise võtta selles küsimuses vastu teistsuguse otsuse või saata küsimuse tagasi juhatajate nõukogule uue otsuse tegemiseks.

Juhatajate nõukogu võib kasutada kiirmenetlust ka artikli 22 lõigete 4 ja 5 ning artikli 23 lõike 1 kohase otsuse vastuvõtmiseks.

3. Kui nõukogu kasutab lõikega 1 talle antud volitust keelduda otsust heaks kiitmast või lõikega 2 talle antud volitust esitada otsusele vastuväiteid, põhjendab ta seda. Uue otsuse tegemisel samas küsimuses võtab juhatajate nõukogu või direktorite nõukogu arvesse nõukogu esitatud põhjendusi.

4. Kui nõukogu kohaldab lõiget 1 või 2, peatatakse nende liikmesriikide hääleõigus, kelle rahaühik ei ole euro, välja arvatud artiklite 22 ja 23 kohaste otsuste puhul. Kvalifitseeritud häälteenamust määratletakse vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 238 lõikele 3. Juhatajate nõukogu esimees võib osaleda nõukogu istungitel.

Artikkel 4

Avaldamine

Juhatajate nõukogu otsused, mille nõukogu on vastavalt artikli 3 lõikele 1 heaks kiitnud, avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

II jaotis

Aruandekohustus

Artikkel 5

Aruandekohustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu vastu

1. EMF annab oma ülesannete täitmisest aru Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
2. EMF esitab kord aastas Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile aruande oma ülesannete täitmise kohta, samuti oma raamatupidamise aastaaruande ja finantsaruande. Tegevdirektor tutvustab neid dokumente Euroopa Parlamendile ja nõukogule, kes võivad mõlemad korraldada nende alusel üldise mõttevahetuse.
3. Euroopa Parlamendi taotlusel või tegevdirektori enda algatusel võivad Euroopa Parlamendi pädevad komisjonid tegevdirektori ära kuulata EMFi ülesannete täitmise küsimuses.
4. EMF vastab Euroopa Parlamendi või nõukogu küsimustele suuliselt või kirjalikult, vastavalt oma menetlustele.
5. Taotluse korral peab tegevdirektor Euroopa Parlamendi pädeva komisjoni esimehe ja aseesimeestega kinniseid konfidentsiaalseid suulisi arutelusid oma ülesannete, sealhulgas sotsiaalse mõju hindamise ja finantsstabiilsuse toetuse rakendamise ning Ühtse Kriisilahendusnõukogu toetuseks pakutavate krediitdiliinide ja tagatiste üle. Euroopa Parlament ja EKP lepivad kokku selliste arutelude korraldamise üksikasjalikus korras, pidades silmas täieliku konfidentsiaalsuse tagamist.

Artikkel 6

Aruandekohustus liikmesriikide parlamentide vastu

1. Artikli 5 lõikega 2 ette nähtud aruande esitamisel edastab EMF selle samal ajal otse nende liikmesriikide parlamentidele, kes on EMFi liikmed või osalevad liikmesriigid määruse (EL)

nr 1024/2013 artikli 2 tähenduses. Liikmesriikide parlamendid võivad esitada EMFile nimetatud aruande kohta põhjendatud tähelepanekuid.

2. Lõikes 1 osutatud liikmesriikide parlamendid võivad taotleda EMFilt kirjalikku vastust tähelepanekutele või küsimustele, mille nad on esitanud EMFile seoses talle antud ülesannetega.

3. Sellise liikmesriigi parlament, kes on EMFi liige, võib kutsuda tegevdirektori osalema finantsstabiilsuse toetuse rakendamisel tehtud edusamme käsitlevas arutelus.

III OSA

LÖPPSÄTTED

Artikkel 7

Viited liidu õigusaktides

Liidu õigusaktides esinevaid viiteid Euroopa stabiilsusmehhanismile (ESMile) käsitatakse viidetena Euroopa Valuutafondile (EMFile).

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

*nõukogu nimel
eesistuja*